

PREMIS A TREBALLS DE RECERCA DE LA UdL
per a l'estudiantat de batxillerat i cicles formatius de grau superior

**Recobrament de l'edifici de Calderes de la Fàbrica
Pirelli**

Salvador López Morales

Tutor/a: Rosa M. Serrano Gil

Centre: INS F. X. Lluch i Rafecas
(Vilanova i la Geltrú)

Data: 2019

RECOBRAMENT DE L'EDIFICI DE CALDERES DE LA FÀBRICA PIRELLI

NOU ÚS DEL PATRIMONI
INDUSTRIAL VILANOVÍ

Àrea Tecnològica

2n Batxillerat

Curs 2018-19

ÍNDEX

MARC TEÒRIC

1. INTRODUCCIÓ: PER QUÈ I COM MANTENIR LA HISTÒRIA D'UNA VILA.	4
2. LA VILANOVA D'ABANS DE LA PIRELLI, SEGLE XIX	7
2.1. EL SEGLE XIX A VILANOVA I LA GELTRÚ	7
2.2. ELS ORÍGENS D'UNA GRAN EMPRESA	9
3. L'ARRIBADA DE PIRELLI A VILANOVA, 1900-1902	11
3.1. MOTIUS DE L'ASSENTAMENT: FORA D'ITÀLIA PER PRIMER COP	11
3.2. EVOLUCIÓ URBANÍSTICA.....	12
3.3. LA NOVA FÀBRICA.....	14
4. VILANOVA DURANT LA PIRELLI, SEGLE XX.....	16
4.1. IMPACTE SOCIAL.....	16
4.2. LA GUERRA CIVIL ESPANYOLA.....	17
4.3. VISITES OFICIALS	19
5. VILANOVA DESPRÉS DE LA PIRELLI, SEGLE XXI	21
5.1. TANCAMENT DE LA FÀBRICA VILANOVINA	21
5.2. EL QUE QUEDA DE LA FÀBRICA: L'EDIFICI DE CALDERES.....	22
5.3. EL PARC DE BAIX A MAR	23
5.4. PROPOSTES D'ACTUACIÓ A L'EDIFICI DE CALDERES DE LA FÀBRICA PIRELLI	25
6. NOU ÚS DEL PATRIMONI INDUSTRIAL	28
6.1. EN QUÈ CONSISTEIX EL RECOBRAMENT D'UN ESPAI?	28
6.2. PATRIMONI INDUSTRIAL CATALÀ RECOBRAT	29
6.3. ESPAIS RECOBRATS A VILANOVA I LA GELTRÚ	33

MARC PRÀCTIC

7. L'EDIFICI DE CALDERES DE LA FÀBRICA PIRELLI.....	36
8. QUÈ FALTA A VILANOVA I LA GELTRÚ?.....	41
8.1. L'ENQUESTA: ESCOLTEM ALS VEÏNS.....	41
8.2. RESULTATS: EL POBLE HA PARLAT	44
8.2.1. RESULTATS GENERALS	44
8.2.2. EN FUNCIO DE L'EDAT	47
8.2.3. EN FUNCIO DELS FILLS I LES SEVES EDATS.....	52
8.3. CONCLUSIONS DE L'ESTUDI: AIXÒ HAN DEMANAT.....	53
9. EL NOU EDIFICI DE CALDERES DE LA FÀBRICA PRIELLI: VISUALITZEM LES PETICIONS D'UN POBLE A TRAVÉS DEL DISSENY 3D.....	55
9.1. ACCESSIBILITAT	56
9.2. ENTRADA PRINCIPAL.....	58
9.3. L'ESPAI POLIVALENT.....	58
9.4. LA BIBLIOTECA.....	60
9.5. ALTRES ESPAIS.....	65
9.6. EL NOU EDIFICI EN XIFRES	66
10. CONCLUSIÓ.....	68
11. GLOSSARI.....	70
12. FONTS D'INFORMACIÓ	72

ANNEXOS

ANNEX 1. FÀBRIQUES TÈXTIL VILANOVINES DEL SEGLE XIX.

ANNEX 2. CONDICIONS LABORALS DELS TREBALLADORS DE LA PIRELLI.

ANNEX 3. DE PIRELLI A PRYSMIAN.

ANNEX 4. RELACIÓ ENTRE CONCEPTES DE LA REHABILITACIÓ.

ANNEX 5. PLÀNOLS DE L'EDIFICI DE CALDERES DE LA FÀBRICA PIRELLI.

ANNEX 6. ESTAT ACTUAL DE L'EDIFICI DE CALDERES DE LA FÀBRICA PIRELLI

ANNEX 7. L'ENQUESTA I ELS RESULTATS

ANNEX 8. EDIFICI DE CALDERES DE LA FÀBRICA PIRELLI, PROPOSTA DE
RECOBRAMENT

1. INTRODUCCIÓ: per què i com mantenir la història d'una vila

Realment coneixem el lloc on vivim? En major o menor mesura, tothom coneix el nom dels carrers i places del seu poble o ciutat, però, ens parem mai a pensar per què es diuen així? Qui van ser Francesc Macià? I Josep Ventosa? Què va passar l'11 de setembre de 1714? Què o qui va ser Pirelli?... Vivim envoltats de dades històriques molt importants, en el seu moment, per les nostres poblacions, les quals, avui dia, poques persones recorden o coneixen.

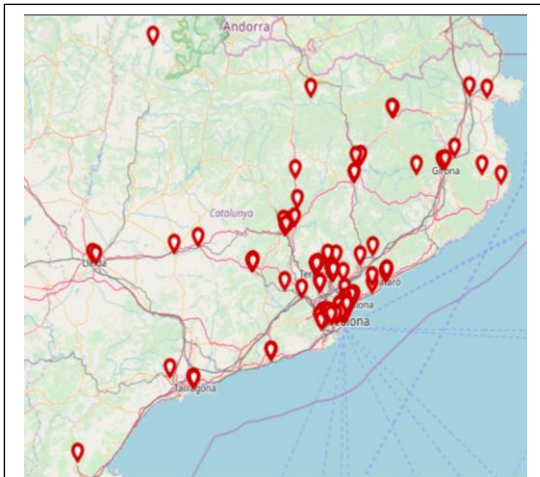
D'aquesta manera, vivim envoltats d'elements que van marcar un abans i un després per les nostres viles. El patrimoni arquitectònic de moltes de les poblacions ha estat infravalorat durant molts anys, deixant perdre els elements propis d'una història que no es repetirà; de les històries que fan que un poble o ciutat sigui com és.

A partir d'aquesta idea de preservar i mantenir la història d'una ciutat, neix aquest Treball de Recerca. Vilanova i la Geltrú (Barcelona) és un exemple de població històricament industrial, amb un segle XIX de gran esplendor i creixement industrial. D'entre les fàbriques obertes durant aquest període, destaca l'arribada de la italiana Pirelli, el 1902, fet que va marca un abans i un després en el desenvolupament i creixement de la ciutat; un fet que ha resultat en la Vilanova i la Geltrú d'avui dia.

Tanmateix, aquí no es planteja la idea de preservar la història mantenint un edifici, podríem dir, inútil i en desús (tal com es troba actualment el cas Pirelli a Vilanova), sinó que aquest Treball de Recerca pren com a **objectiu** trobar una nova utilitat a aquest edifici històric: recobrar l'edifici de calderes de l'antiga fàbrica Pirelli, per recordar la història de les vilanovines i vilanovins del segle passat i, alhora, satisfer les necessitats de la societat actual.

Ara bé, les veritables **motivacions** d'aquest Treball de Recerca no són fer una rentada de cara a un edifici, sinó en la voluntat de donar a conèixer uns fets i una història que han deixat marca a la vila, retornar a la llum la història oblidada d'una ciutat. Per aconseguir-ho, es planteja un nou projecte d'enriquiment sociocultural per la ciutat de Vilanova i la Geltrú tenint en compte el passat i el present d'aquesta. En definitiva, l'objectiu real és participar en la recerca d'una Vilanova millor i per tothom.

Així, i seguint la idea de conscienciació social, en primer lloc, es presenta un viatge a través de les històries de la Pirelli i de Vilanova i la Geltrú al llarg dels segles XIX i XX, fins a arribar a conèixer l'estat actual de la que, en el seu dia, fou la principal indústria vilanovina. Tanmateix, primerament coneixerem la Vilanova d'abans, la de durant i la de després de la Pirelli. Així, coneixerem el que realment va suposar la seva arribada a la ciutat i com ha viscut l'entrada al segle XXI.

i Localització dels espais recobrats a Catalunya. Del dossier *Espais recobrats*, de Ferran Ponts i Teresa Llordés.

Tot seguit, abans de començar a actuar sobre l'edifici, veurem en què consisteix el procés de recobriment d'un edifici i les seves etapes. Al llarg de les darreres dècades, la societat ha anat prenent consciència del patrimoni arquitectònic sorgit al llarg del temps, tal com queda reflectit en l'exposició *"Espais recobrats. El patrimoni industrial català"* i la recopilació realitzada per la fotògrafa Teresa Llordés i l'arquitecte Ferran Ponts, de la qual es

mostren alguns exemples al llarg del treball. També veurem alguns exemples, que no apareixen en aquesta exposició, d'espais de la ciutat de Vilanova i la Geltrú que han estat recobrats o estan pendents de ser-ho, seguint aquesta voluntat de manteniment de la història d'una ciutat i el seu patrimoni.

Arribats a aquest punt, coneixent l'edifici i el procés que cal aplicar-li, cal conèixer l'opinió dels vilanovins i vilanovines. Amb la intenció d'arribar a una ciutat millor i, sobretot, per tothom, la pregunta clau és: què falta a Vilanova i la Geltrú? La **metodologia** emprada per trobar una resposta a aquesta pregunta ha estat la realització d'un estudi sociològic de la població. L'única manera de conèixer les necessitats d'un poble és observar, investigar i processar l'opinió de la gent; cal sortir al carrer i escoltar les demandes de les veïnes i veïns. Per aquesta raó, 250 persones han estat enquestades per, a partir de les seves respostes, arribar a una conclusió sobre els elements clau per la millora de la zona.

ii Vista nord-oest de l'edifici de calderes de la fàbrica Pirelli, al Parc de Baix a Mar.

Un cop escoltada la veu del poble, gràcies al programa de disseny gràfic i modelat en tres dimensions (3D), SketchUp, materialitzarem aquests resultats. Així, intentarem fer possible la **hipòtesi** d'aquest Treball de Recerca, de demostrant que és possible satisfer algunes de les necessitats d'una ciutat, que es pot millorar el present tenint en

compte el passat, mentre es pensa en el futur de la vila.

En conclusió, aquest Treball de Recerca busca, per una banda, conèixer i conscienciar de l'impacte de la Pirelli a Vilanova i la Geltrú, i per l'altre, passar d'un espai oblidat a unes noves instal·lacions municipals i actuals ubicades en un edifici històric. Amb altres paraules, transformar quatre parets en un espai d'enriquiment cultural i social per la ciutat de Vilanova i la Geltrú i les seves generacions futures, en definitiva, recobrar l'edifici de calders de la fàbrica Pirelli per una Vilanova millor.

MARC TEÒRIC

2. LA VILANOVA D'ABANS DE LA PIRELLI, segle XIX

2.1. El segle XIX a Vilanova i la Geltrú

D'entre les diverses etapes històriques de la ciutat, el segle XIX fou per Vilanova la de major transformació: l'inici de la industrialització i l'expansió i creixement de la vila. No obstant això, aquesta evolució va ser molt irregular i fluctuosa: amb moments d'esplendor, però també amb moments d'important preocupació social.

iii Anunci del mapa industrial i comercial de Vilanova i la Geltrú editat el 1882. Calvet i Boix.

Als inicis del segle XIX, la base econòmica vilanovina era l'agricultura, basada, principalment, en la vinya. Aprofitant la crisi de la fil·loxera donada per Europa a partir del 1863 (afectant greument a França), a Catalunya es donà la coneguda com Etapa d'Or dels productes vitivinícoles.¹

L'altre gran sector del segle fou l'industrial, basat en la indústria tèxtil. La primera fàbrica tèxtil de la ciutat, coneguda com la fàbrica de la Rambla, inicià la seva producció l'any 1839 sota la raó social de "Gumà, Ferrer i Cia." (posteriorment, "Soler, Ferrer i Cia.")².

La majoria de les noves fàbriques vilanovines del segle XIX foren possibles gràcies a les fortunes portades de "Les Amèriques" per part de molts vilanovins i catalans. Aquest fet portà a conèixer la ciutat de Vilanova i la Geltrú amb el renom de l'"Havana Xica". D'aquesta manera, al llarg del segle obriren les seves portes un total de 8 fàbriques importants dedicades al tèxtil.

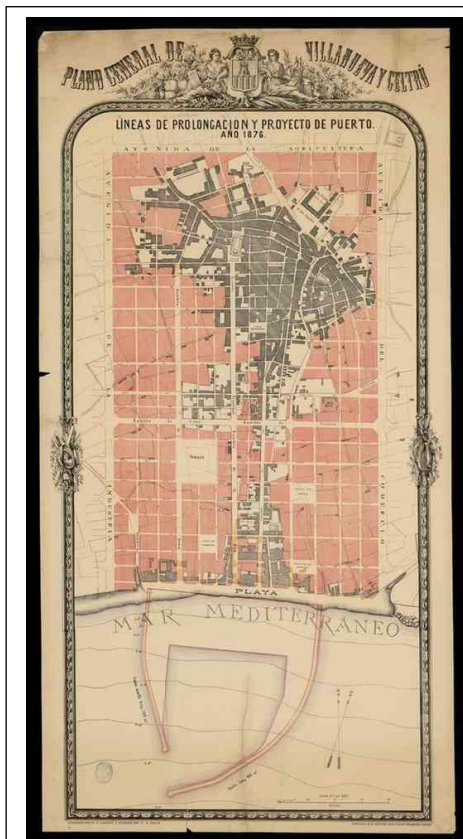
(ANNEX 1. Fàbriques tèxtils vilanovines del segle XIX)

Amb tot això, entre 1850 i 1861, Vilanova i la Geltrú havia triplicat el seu potencial productiu i d'importació, arribant a convertir-se en la tercera ciutat més important de

¹ Aquesta etapa d'esplendor durà varies dècades, fins que la fil·loxera arribà a Catalunya cap al 1890, causant greus pèrdues econòmiques i inestabilitat laboral.

² Les empreses de l'època canviaven la seva raó social en funció dels socis capitalistes que la constituïen.

Catalunya en el sector tèxtil. Malauradament, a causa de la Guerra de Successió Americana (1861-1865), i a la posterior pèrdua de les colònies americanes (1898), la indústria base de la ciutat entrà en una greu crisi: pèrdua de subministrament de matèries primeres i d'un important mercat. Això provocà tancaments parcials i totals de fàbriques i, com a conseqüència, un augment considerable de l'atur, a més d'un estancament del creixement de la ciutat. Tot aquest conjunt provocà l'endinsament de la ciutat en una greu crisi industrial i un alt grau de preocupació social.³

iv Plànol general de Vilanova i la Geltrú: línies de prolongació i projecció del port. Salvany, J; Ibern, D.F., 1876. RM.35648 de l'ICGC.

Tots aquests daltabaixos van deixar constància també en el registre civil de la ciutat de forma que després de mig segle de creixement de la població, entre 1885 i 1900, unes 6.000 persones van abandonar la vila, quedant 11.856 habitants segons registre a l'inici del nou segle. Per totes les conseqüències que aquest últim quart de segle tingué sobre la societat, aquest període es reconeix com "Els anys tristos".

En conclusió, a finals del segle XIX, Vilanova necessitava una gran renovació de la indústria per tal de poder reanimar l'economia de la ciutat i evitar, així, les desastroses conseqüències que comportaria seguir aquell camí.

³ Això deixà constància en la manifestació del Primer de Maig del 1890, a la qual van assistir més de 4.000 persones tot i que l'atur se situava al voltant de les 3.000.

2.2. Els orígens d'una gran empresa

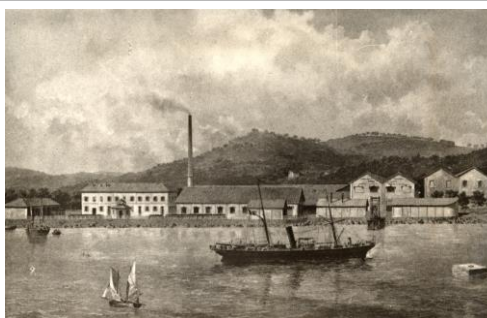
Els orígens de l'empresa Pirelli es remunten a finals del segle XIX, de la mà del jove milanès Giovanni Battista Pirelli (1848-1932), qui, el 28 de gener de 1872, constituí la societat "G.B. Pirelli & Cia" a Milà (Itàlia). Sota un capital inicial de 215.000 lires, una superfície de 1.000 m² i mig centenar de treballadors, l'empresa inicià la seva activitat dedicada a la fabricació d'articles de cautxú i goma elàstica.

v "Vista de la primera planta Pirelli a la Via Ponte Seveso" (Milà, Itàlia) 1872. Núm. 15 de l'Arxivo Storico de la Fondazione Pirelli.

El jove enginyer fou molt admirat, ja que amb només 24 anys intuï que el futur de la indústria dependria d'aquest material. A més, la indústria de la goma era relativament nova, pel que les fàbriques dedicades a aquest material eren poques i recents. Degut a la novetat del material i a la gran gamma d'aplicacions, la demanda d'articles de goma creixia contínuament, i fou en aquest mercat, tant nacional com internacional, que G. B. Pirelli trobà l'oportunitat de fer negoci.

Tot coincidint amb la invenció de la bombeta, el 1879, l'empresa Pirelli amplià la seva gamma de productes amb la fabricació del cable elèctric per telegrafia. Seguint

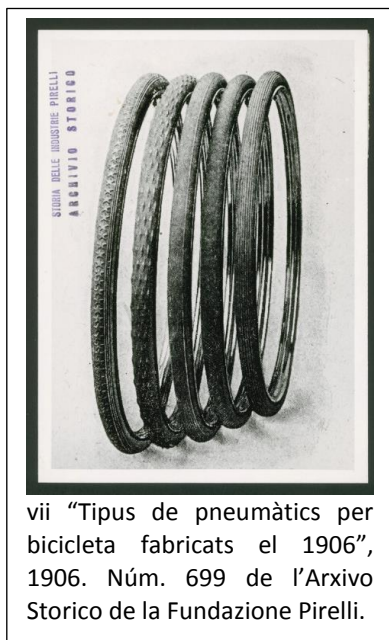
vi "Pintura de la factoria de La Spezia" (Itàlia), 1889. Núm. 182 de l'Arxivo Storico de la Fondazione Pirelli.

l'objectiu d'expansió del Sr. Pirelli, el 1880 tragué al mercat els cables elèctrics (principalment, per l'enllumenat elèctric) i, poc després, els cables submarins.

Gràcies a l'increment del mercat i la demanda del cable, el 1886 l'empresa inaugurà la seva segona fàbrica, a La Spezia, al sud de Gènova (Itàlia), dedicada al

cablejat (especialment, al cable submarí). Aquest nou edifici comptà amb una superfície de 8.000 m², accés directe al mar i el “Città di Milano”⁴. Amb tot aquest equipament, Pirelli competí amb grans i potents firmes del sector, i l’any 1888 realitzà la instal·lació d’un cable telegràfic submarí de 110 quilòmetres de longitud entre Eivissa (Illes Balears) i Xàbia (Alacant, València); posteriorment, Pirelli construí 7 línies més a Espanya, amb un total de 620 quilòmetres de cable.

Pel que fa al món del pneumàtic, Pirelli no entrà en la fabricació d’aquests fins a finals de la dècada de 1880. A l’estil de la majoria de fabricants, l’empresa s’inicià amb la fabricació de pneumàtics de bicicleta abans de passar als de vehicles a motor.

D’aquesta manera, entre finals del segle XIX i principis del XX, Pirelli tragué al mercat models de llantes de bicicleta com Milano (1894) i Flexor (1897) i els seus primers pneumàtics de cotxes, com l’Ercole (1900), o el Nero Ferrato (1907). Pirelli no trigà a adonar-se de la importància de mostrar els seus productes per tal de maximitzar la seva comercialització a tots els nivells i, per aquesta raó, decidí aprofitar la popularitat de les competicions dels vehicles de motor a Itàlia per promocionar els seus pneumàtics⁵.

⁴ El “Città di Milano”, traduït com a “Ciutat de Milà”, fou un vaixell dissenyat i construït, expressament, per a la instal·lació i reparació de cables submarins. Això suposà un avantatge per al grup milanès.

⁵ Des de 2011, Pirelli és l’única proveïdora de pneumàtics en la Fórmula 1

3. L'ARRIBADA DE PIRELLI A VILANOVA, 1900-1902

3.1. Motius de l'assentament: fora d'Itàlia per primer cop

Des de principis de la dècada de 1880, Espanya s'havia convertit en un dels principals importadors de la marca Pirelli a causa de l'excel·lent desenvolupament de la il·luminació elèctrica, el tramvia i el telèfon. Per aquesta raó, entre 1882 i 1900 Espanya havia suposat per l'empresa una facturació d'uns 10 milions de lires italianes⁶, aproximadament el 44% de les exportacions de Pirelli. Així, a l'inici del segle XX, gairebé tres quartes parts del mercat espanyol del cable pertanyia a la "Société Pirelli & C."⁷, i tot gràcies a l'escassetat de fabricació local i a un règim duaner no desfavorable a la importació. Això no obstant, aquests elements eren poc segurs, i una variació en ells podria suposar la pèrdua del mercat espanyol per als italians.

Finalment, el 12 de juliol de l'any 1901 arribà a Milà la notícia del nou decret del Govern espanyol, el qual augmentava els aranzels d'entrada de conductors elèctrics (per protegir la indústria espanyola i fomentar les inversions estrangeres). Aquest va ser el detonant per satisfer les intencions inevitables de l'executiu de Pirelli: construir una fàbrica a Espanya, sortint d'Itàlia per primer cop.

A més de l'increment dels aranzels, van haver-hi dos factors més que van determinar l'assentament de Pirelli al país:

- La depreciació de la moneda: durant l'última dècada del segle XIX, la cotització de la pesseta en el mercat internacional va perdre la meitat del seu poder adquisitiu, la qual cosa afectava negativament a les importacions.
- Política d'inversió estrangera favorable: a finals del segle XIX les polítiques industrials del govern facilitaren la inversió estrangera al país, aplicant diverses mesures de tipus fiscal i econòmic.

⁶ 10 milions de lires italianes equivalien a més 12 milions de pessetes. En aquell moment, 100 lires equivalien a 120,02 pessetes.

⁷ Durant l'època, les empreses canviaven constantment de nom. Així, "Société Pirelli & C." seguia sent part de la companyia "G.B. Pirelli & Cia" de 1872.

3.2. Evolució urbanística

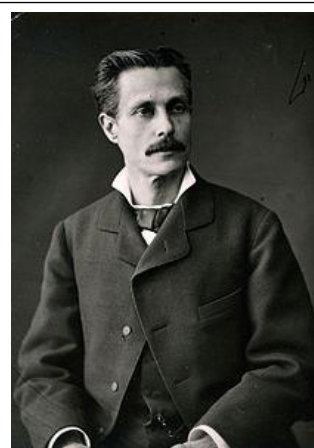
La idea d'establir-se a Espanya ja havia estat plantejada abans de donar-se els tres factors citats a l'apartat anterior, i és a principis de 1901 quan Pirelli havia enviat a Catalunya un dels seus col·laboradors, el Sr. Valdani, per iniciar les visites i contactes a fi de trobar la ubicació idònia per a la instal·lació d'una nova fàbrica del grup italià.

El Sr. Valdani va visitar diverses ciutats catalanes prou desenvolupades industrialment, com Barcelona⁸, Manlleu, Manresa, Sant Andreu, Reus o Vilanova i la Geltrú. L'àrea barcelonina, oferia avantatges a destacar per a la implantació de noves indústries: una economia d'aglomeració amb una intensa dinàmica, un ampli mercat, facilitat de mà d'obra especialitzada, presència i desenvolupament d'una important indústria auxiliar i un port i una xarxa ferroviària destacables.

Tenint en compte totes aquestes condicions, Valdani acabà concloent que la població més indicada per a la implantació d'una nova fàbrica era Vilanova i la Geltrú, i no Manresa (les dues ciutats més valorades). Les raons per ubicar una fàbrica en aquesta localitat van ser prou clares, ja que complint els requisits plantejats, els factors decisius foren:

- Possibilitats de transport: a més de ser una localitat amb accés directe al mar i propera de Barcelona, Vilanova disposava d'una excel·lent línia de ferrocarril i connexió per carretera.
- Mà d'obra qualificada: la població del Garraf comptava amb una notable tradició industrial, a més de recursos per a la formació de nova mà d'obra (com l'Escola d'Arts i Oficis del 1886).

Va ser a Barcelona on el Sr. Valdani va iniciar els contactes amb els vilanovins per tal de tirar endavant la iniciativa de Pirelli. Els tres personatges més importants en l'impuls final van ser: Francesc Gumà i Ferran (1883-1912), propietari de la Fàbrica de la Rambla i nomenat segon

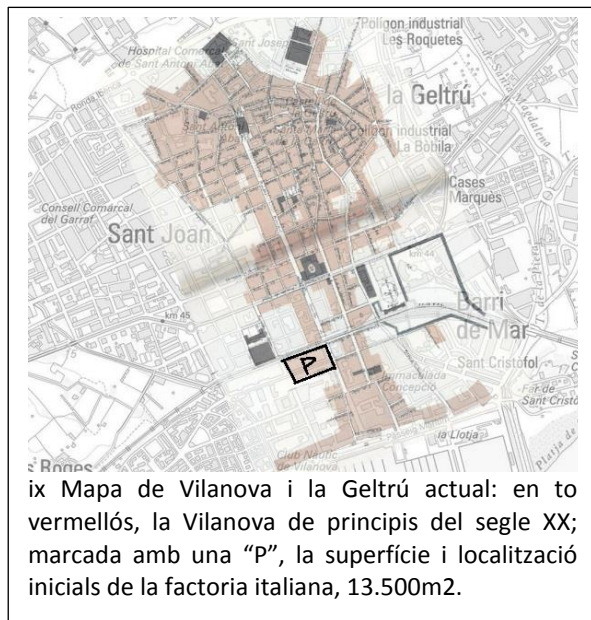
viii Francesc Gumà i Ferran (1883-192). Dècada de 18870.

⁸ Barcelona va ser descartada degut a l'excessiu preu del sòl i de la mà d'obra i a l'elevada pressió fiscal.

fundador de Vilanova i la Geltrú (1881) per les seves importants inversions i actuacions a la vila; Joan Braquer i Roger, alcalde de la ciutat els anys 1900 i 1901; i Josep Font i Gumà (1859-1922), President de l'Associació d'Arquitectes de Catalunya i futur arquitecte de la nova fàbrica.

A finals del mes d'agost del 1901 van visitar uns terrenys oferts per Francesc Gumà, en la seva condició de dirigent del Banc de Vilanova, situats a l'extrem sud de la via del ferrocarril, tocant a la Rambla⁹. Tot i no tenir, encara, un lloc definitiu a la ciutat, el 4 de setembre d'aquest any, es va fundar la "Societat Pirelli i Cia", fàbrica espanyola de fils i cables elèctrics, amb un capital de 300.000 pessetes.

Aquests últims terrenys van convèncer als italians, i el 6 de setembre del 1901 van arribar a la ciutat els dirigents de Pirelli per veure'ls i gestionar-ne la compra. Després de visitar-los, els tres vilanovins i l'enginyer Valdani amb els representants de Pirelli, es traslladaren a les oficines del Banc Vilanoví (al carrer Sant Antoni) i signaren l'acord de compra dels terrenys: una superfície total de 13.500 m².¹⁰

Finalment, l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú donà el permís d'obres a l'empresa italiana el 19 de desembre del 1901 i, a principis de gener del 1902, comencen les obres de construcció. Aquestes van causar gran expectació i curiositat entre els vilanovins, sobretot per les 115 persones, aproximadament, que va ocupar l'obra.

L'element més impactant, visualment, de la fàbrica va ser acabat de construir el 26 de maig del 1902 i va concloure amb una gran celebració. La majestuosa xemeneia que

⁹ Situat a l'indret conegut com la Remusa (nom provinent del torrent de la Ramusa o de Sant Joan) amb sínies i conreus. Albergava una ermita dedicada a la Mare de Déu de Montserrat de mitjans del segle XIX, que davant la implantació de la fàbrica, va ser traslladada pedra a pedra.

¹⁰ La superfície de la fàbrica anirà ampliant-se al llarg del segle XX, fins arribar als 106.500 m².

coronà l'empresa, mesurava 49 metres d'alçada i es va convertir, en el seu moment, en una de les més altes de Catalunya; el lloc ideal per penjar-hi la bandera italiana.

Les obres de construcció de la nova fàbrica van ser enllestides l'agost de 1902, i el projecte de construcció va finalitzar amb la inauguració de la nova fàbrica Pirelli, el dijous 11 de setembre del 1902, en la qual va ser batejada amb el nom de "Cavimar".

3.3. La nova fàbrica

Tot i l'absència del pare fundador, el Sr. Giovanni Battista Pirelli, la inauguració de la nova factoria de l'empresa italiana va esdevenir amb els actes protocol·laris adients a les celebracions d'aquest tipus. La culminació de

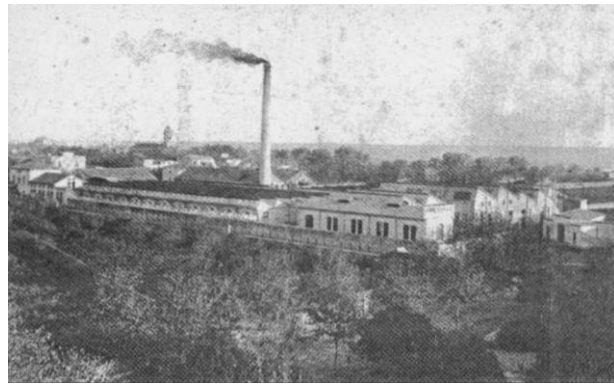
l'esdeveniment va arribar amb la posada en funcionament, per primera vegada, de les màquines de vapor: l'11 de setembre de 1902 la fàbrica vilanovina començava a funcionar.

La factoria vilanovina de fils i cables elèctrics disposava de set sales de fabricació diferents adequades a les diverses fases i processos d'elaboració dels conductors i els seus aïllants:

- Sala de dinamos i òrgans de transmissió.
- Sala de calderes.¹¹

¹¹ Vilanova i la Geltrú no disposà de central elèctrica fins l'any 1907. Per aquesta raó es construïren les sales de calderes i de dinamos. Formada per dues màquines de vapor italianes, tipus "Corliss", model "Sulzer", amb una potència de 300 CV (pressió de 12 atmosferes i 300°C obtinguts del carbó) que posaven en marxa dues dinamos de grans dimensions, proporcionant un corrent polifàsic de 120 V.

- Sala del gasòmetre per abastir la xarxa de calefacció.
- Sala de torns i taller mecànic de serralleria.
- Sala de recobriment dels cables.
- Sala dedicada a la metal·lúrgia, on s'elaboraven els conductors (la més gran del conjunt).
- Sala d'impregnació, on els cables es recobrien d'una mescla aïllant formada de diversos components i resines naturals.

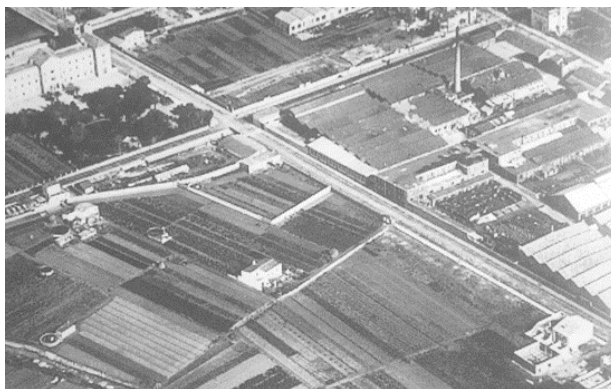

xi Imatge de la fàbrica Pirelli de 1906 amb les primeres ampliacions. Arxiu Pirelli.

Finalitzada la construcció i posada en marxa la fàbrica, superant els

1.000 m² de fàbrica i els 50 operaris, la tardor de 1902, el mercat espanyol ja comptava amb els primers productes de la marca Pirelli fabricats al país (limitats a conductors elèctrics amb aïllament de teixit i de goma). D'aquesta manera, l'arribada de Pirelli trenca 70 anys d'hegemonia tèxtil a la ciutat i l'intent de diversificació industrial és una

realitat.

xii Vista aèria de la fàbrica Pirelli, anys 30. A l'extrem superior Esquerra hi apareix l'escola dels Escolapis.

4. VILANOVA DURANT LA PIRELLI, segle XX

4.1. Impacte social

És a partir del l'arribada de Pirelli, el setembre del 1902, que no és possible seguir redactant la història de Vilanova i la Geltrú sense fer algun tipus de referència o menció a aquesta: les vides de Pirelli i de Vilanova al llarg del segle XX han avançat paral·lelament, barrejant-se, integrant-se i encobrint-se l'una a l'altre, permetent l'evolució de la història social i econòmica de la vila.

Des del primer moment, Pirelli va aportar als seus treballadors tota una sèrie d'avantatges de tipus social i laborals avançant-se a les obligacions legals que més tard s'acabaran implantant, com la reducció de les prolongades jornades o la millora de les condicions laborals. Aquest fet condicionarà també a la resta d'empreses de la ciutat, veient-se obligades a adoptar moltes d'aquestes variacions laborals per evitar la pèrdua de molts i bons empleats.

(Annex 2. Condicions Laborals)

Quan parlem de què l'arribada de Pirelli va marcar la societat de Vilanova, no només parlem de l'aportació de llocs de treball, sinó que al llarg de la seva vida activa, l'empresa va aportar a la ciutat tot un seguit de condicions i ajudes que cap indústria havia proporcionat fins aleshores. La creació d'establiments, habitatges i departaments dedicats al benestar, van ser iniciatives molt ben valorades pels vilanovins.

Durant la postguerra, moltes empreses van començar a organitzar activitats per als seus treballadors amb l'objectiu de mantenir bones relacions, aleshores, Pirelli ja feia

alguns anys que havia creat la denominada "Sección de Educación y Descanso" amb ofertes d'activitats de lleure de diferents àrees per als treballadors de les seves fàbriques i les famílies. D'entre totes les activitats, van destacar: la Companyia de Teatre Amateur i les Regates de *trainerillas* (ambdues van guanyar premis nacionals). A

xiii Imatge de la companyia de Teatre Amateur Pirelli de Vilanova i la Geltrú. Arxiu Canillas.

més d'aquestes, la secció oferia activitats esportives, com els equips de futbol, bàsquet, ping-pong, o pesca, d'altres més artístiques com el Cor de la Pirelli i algunes de familiars, com les excursions conjunes. En conclusió, Pirelli fomentava el factor humà i impulsava a tots els seus treballadors, i les seves famílies, a realitzar algun tipus d'activitat.

Un any després del 25è aniversari de la fàbrica Pirelli de Vilanova i la Geltrú, el 1928, tots els obrers de la fàbrica van ser inscrits en una companyia d'assegurances mèdiques, "la Quinta de la Salud La Alianza", quan les idees d'assistència social eren molt recents i innovadores. Amb la notícia de l'assegurança, també es va comunicar als treballadors la creació d'un economat al qual estaven inscrits tots els obrers, sense tenir en compte les condicions laborals ni econòmiques.

Posteriorment, el 1965, aquesta funció es va traslladar a unes noves instal·lacions construïdes, exclusivament, per altres treballadors, amb l'economat, biblioteca... El nou edifici estava situat entre els carrers del Recreo, del Vapor i el carrer de Manuel Tomàs de Vilanova i la Geltrú¹².

4.2. La Guerra Civil Espanyola

Amb la revolta de les tropes de Francisco Franco, el juliol de 1936 esclatà la Guerra Civil Espanyola. A partir d'aquest fet, el mapa espanyol va quedar dividit en dos bàndols: els nacionalistes i els republicans. El territori català, i amb aquest la factoria italiana de Vilanova i la Geltrú, quedaren en el bàndol dels republicans.

Així mateix, abans d'esclatar la Guerra Civil, l'aleshores "Productos Pirelli i Cia." tenia registrada 36 patents i gaudia de 142 llicències per fer servir una gran varietat de

¹² Des de 2015, gràcies a la cessió de l'espai a l'Ajuntament, l'edifici compleix la funció d'Economat de Vilanova i la Geltrú, gestionat per Càritas.

productes. No obstant, amb l'esclat de la guerra i la posterior col·lectivització de la fàbrica per part dels republicans (convertint-la en un centre de subministrament de material militar), l'empresa Pirelli va veure's obligada a aturar la producció vilanovina i traslladar-la, temporalment, a una fàbrica del grup situada a Còrdova.

Pel que fa al conjunt de la ciutat, Vilanova i la Geltrú va esdevenir una població estratègica durant la guerra per les diverses condicions que van coincidir: dos centres de subministrament de material militar (Fàbrica Pirelli i la Fàbrica de Mar), infraestructura viària adequada per al transport de mercaderies per ferrocarril, ràpida connexió amb la xarxa de carreteres, accés directe al mar, i nombrosos tallers i indústries repartides per la ciutat. Malauradament, tots aquests elements van portar nombrosos intents de sabotatge i bombardejos nacionalistes al llarg del període bèl·lic.

D'aquesta manera, i després d'haver patit altres bombardejos de menor intensitat anteriorment¹³, el matí del 22 de gener de 1939 centenars de vilanovins s'acostaven a la Rambla de la Pau per observar les restes d'una Pirelli que havia estat dinamitada, la nit anterior. Davant la inevitable entrada de les tropes franquistes a la

xv Imatge de la fàbrica Pirelli després de ser destruïda parcialment amb explosius el 22 de gener de 1939.

ciutat, un grup d'artificiers del bàndol republicà van voler dificultar l'accés a materials militars als nacionalistes, i la millor opció, van creure, fou la destrucció de la fàbrica i de la maquinària que aquesta guardava.

¹³ Normalment, no portaven conseqüències mortals, però durant el bombardeig del 4 de febrer va morir una treballadora de la fàbrica, Amàlia Albà Barceló, en finalitzar la jornada.

Aquell fou un dia trist per la ciutat, pel que suposava la destrucció de la principal empresa de la ciutat, i la preocupació tornà als centenars de treballadores i famílies de la fàbrica. Entre les runes van trobar-se càrregues del material explosiu emprat que no havien explotat; les hipòtesis al respecte van ser moltes, no obstant això, i tot i que mai s'ha pogut demostrar, la justificació més popular del moment es va basar en què els artificiers van tenir en compte la importància de la fàbrica a la ciutat, i van decidir sabotejar part de l'operació.

Tot i el terrible resultat de les explosions, Pirelli va posar gran èmfasi en la reconstrucció de la fàbrica, per poder

tornar a la producció i expansió pel mercat espanyol com abans millor. La reconstrucció de la fàbrica, la renovació de la maquinària, i l'activació de l'activitat, van suposar unes despeses per a l'empresa d'uns 30 milions de pessetes. Les gestions de Piero Pirelli, successor de Giovanni Battista Pirelli i director de l'empresa entre 1932 i 1956, van ser molt importants i van contribuir a aconseguir considerables ajudes i aportacions econòmiques per accelerar la reconstrucció. Amb tot això, les noves obres, iniciades el 1940, van trigar menys d'una dècada en finalitzar-se.

4.3. Visites oficials

La instauració de la fàbrica no només va portar un gran impuls per a la indústria i l'economia del moment, sinó que també dóna a conèixer la ciutat de Vilanova i la Geltrú. D'aquesta manera, i per la importància de la factoria italiana, durant el segle XX, van visitar la ciutat i la fàbrica diverses personalitats, entre les quals destaquen la visita del rei d'Itàlia, Vittorio Emanuele III, o la del dictador espanyol, Francisco Franco.

xvii Visita del rei d'Itàlia, Emmanuele III, a la Pirelli de Vilanova i la Geltrú el 1924.

Sent la primera visita d'un Cap d'Estat estranger a la ciutat, el 13 de juny de 1924 a les 10 del matí arribava a l'estació de Vilanova i la Geltrú la comitiva formada per Victor Manuel III, rei d'Itàlia, el príncep del Piemont, i altres autoritats militars italianes i espanyoles. En sortir de l'estació, i al so

de l'himne d'Itàlia, van dirigir-se a les instal·lacions de Pirelli per fer una visita i conèixer el funcionament.

El juny de 1922, l'Ajuntament havia aprovat l'adjudicació del nom de "Rambla de Joan-Baptista Pirelli" a la prolongació de la Rambla Samà en direcció al mar (a partir de la línia ferroviària), i tot aprofitant l'estada del monarca a la ciutat, van encarregar-li la inauguració de la nova via vilanovina. D'aquesta manera, després de visitar la factoria, el Rei i la comitiva van assistir a l'acte inaugural d'aquesta, abans de marxar.

Aprofitant la seva estada a Barcelona, i convertint-se en la seva segona estada a la ciutat, Francisco Franco Bahamonde també va decidir acostar-se a la ciutat el 8 de juny de 1949 per visitar les instal·lacions de la fàbrica Pirelli, recentment reconstruïda. La premsa va tractar la visita del generalíssim com un esdeveniment de caràcter "apoteòsic".

xviii Francisco Franco visita la fàbrica Pirelli després de la seva reconstrucció, el 1949.

5. VILANOVA DESPRÉS DE LA PIRELLI, segle XXI

5.1. Tancament de la fàbrica vilanovina

Degut al creixement i expansió que la ciutat havia experimentant en els darrers anys, i que tenia unes grans perspectives de futur, la fàbrica que el 1902 es trobava a les afores de la vila, ara estava situada al centre, a mig camí entre el nucli de la ciutat i el barri de mar. El fet de que la factoria Cavimar ocupés, aleshores, uns 106.500 m² (més de 10,5 hectàrees) de

xix Vista aèria de la superfície fàbrica en el seu moment àlgid, amb 2500 treballadors. 1969. Arxiu Pirelli.

terrenys urbanitzables, va incrementar l'interès de l'Ajuntament de Vilanova per traslladar-la a un nou indret. D'aquesta manera, l'agost del 2001, aprofitant l'aprovació del nou Pla General d'Ordenació Urbana de Vilanova i la Geltrú, es va fer efectiva la compra per part de Pirelli d'uns terrenys de la Masia d'en Notari (al nord del terme municipal de Vilanova i la Geltrú).

Poc més tard, al novembre del mateix any, s'aprovà el Pla Parcial Industrial Masia d'en Notari, el qual permetria l'inici de les obres per a la construcció de dues naus dedicades a diferents productes: la de cables d'energia (700 treballadors/es) i l'edifici

xx Noves instal·lacions al Polígon Masia d'en Notari de Vilanova i la Geltrú, per substituir la producció de Cavimar.

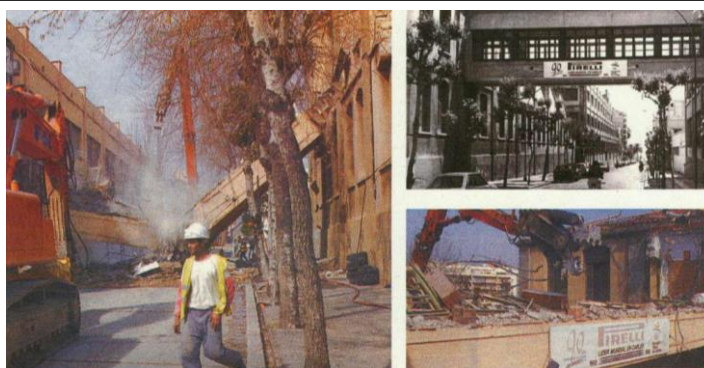
de cables de fibra òptica (200 treballadors/es). Les noves factories ocuparien una superfície total de 107.000 m² de terreny, dels quals 50.000 m² serien construïdes i formades per les millors i més modernes instal·lacions de tota Europa.

El projecte d'aquest nou conjunt industrial, que substituïria la feina realitzada a la factoria del centre de la ciutat, va suposar una inversió de més de 50 milions d'euros. Les obres van iniciar-se amb l'entrada del 2002 i l'octubre de 2004, les noves instal·lacions van ser posades en funcionament a ple rendiment.

D'aquesta manera va estar que l'emblemàtica fàbrica Pirelli de Vilanova i la Geltrú va tancar les seves portes, 100 anys després de la seva fundació a la vila, traslladant-se a les afores del terme municipal sota el nom de Prysmian i donant pas al que es coneixerà com l'Eixample de Mar.

(ANNEX 3. De Pirelli a Prysmian)

5.2. El que queda de la fàbrica: l'edifici de calderes

xxi Enderroc de l'emblemàtic pont que comunicava les dues ales de la fàbrica, conegut com "el tramvia". 12 de març del 2005.

Així, el 4 d'octubre del 2002, el mateix any de la celebració del centenar de la fàbrica, s'iniciaren les tasques d'enderroc de la fàbrica promogudes pel grup Garraf Mediterrània. Aquest procés va ser lent i llarg ja que, a diferencia

d'altres edificis, aquest va ser tallat en part per poder reciclar-ne els materials: vidres i finestres de fusta, uralites dels sostres, formigó i ferro de les parets...

Tot i l'interès per part de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú de rendibilitzar al màxim les gairebé 11 hectàrees obtingudes per l'enderroc de la factoria, els

xxii L'alcalde de Vilanova i la Geltrú, Sixte Moral, i el director de Pirelli, Xavier Cardona, signen el conveni urbanístic.

dirigents de l'actual Prysmian i l'equip de govern del moment (amb el socialista Sixte Moral com a alcalde) van pactar la conservació d'un dels edificis del conjunt industrial per deixar constància i recordar a tots els vilanovins, vilanovines i tothom qui s'acosti a l'espai, de la importància i l'impacte que va tenir l'arribada de la italiana Pirelli a la ciutat.

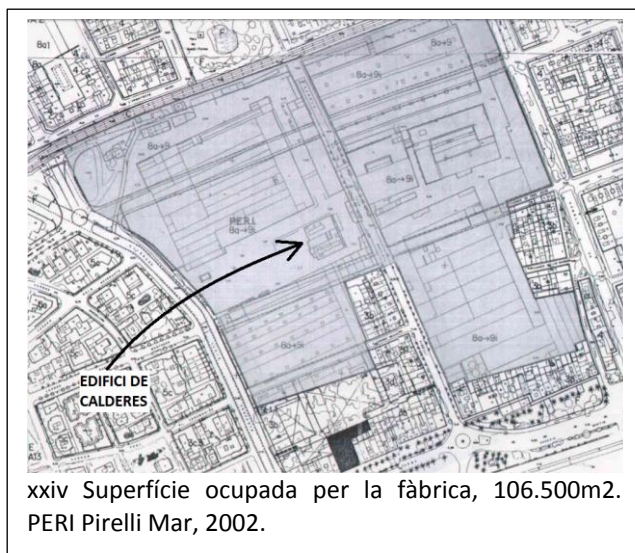

L'edifici escollit per ser conservat va estar l'edifici de calderes: una construcció posterior a la Guerra Civil (quan es va reconstruir la fàbrica), amb una planta de 923 m² i un total de 1639 m² de superfície construïda; amb parets de formigó armat i tancaments de totxo, formada per tres nivells diferents

dintre d'una planta rectangular. Un dels elements característics de l'edifici i, en el seu moment, de la fàbrica, són les finestres verticals que envolten la façana i les xemeneies que sobresurten d'aquest.

5.3. El parc de Baix a Mar

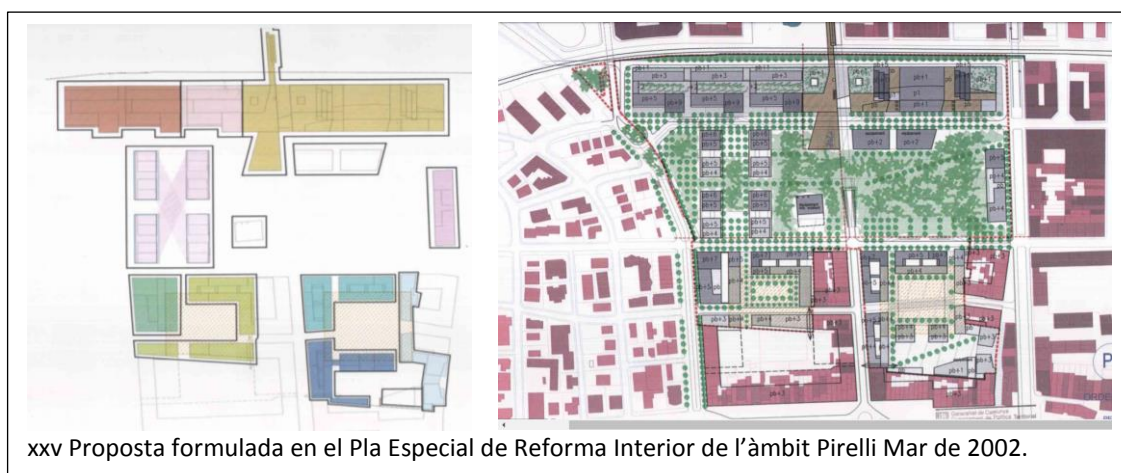
La idea de conservar algun element de la fàbrica original va ser aprovada ràpidament, i l'edifici escollit no va desagradar als dirigents i ciutadans/es, no obstant, la idea inicial

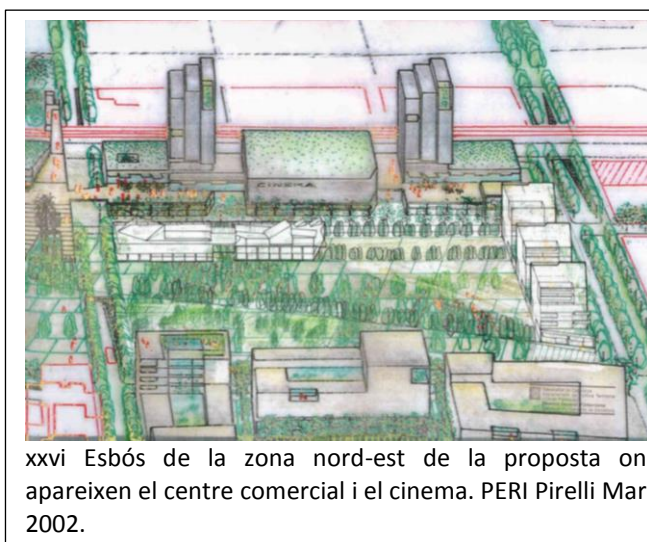
de l'espai, en la qual es van centrar totes les atencions i esforços del moment, no era l'edifici de calderes de l'antiga fàbrica, sinó la urbanització de l'espai per convertir-lo en el que avui coneixem com l'Eixample de Mar i

el parc de Baix a Mar de Vilanova i la Geltrú.

L'idea i plantejament de la urbanització de l'espai Pirelli o Eixample de Mar, ja eren presents a finals de l'any 2000, d'aquesta manera, amb l'objectiu d'obtenir les millors idees per rendibilitzar al màxim l'espai, es va convocar un concurs internacional d'idees al qual es van presentar 25 candidatures. Un cop tancat el concurs, del total de les propostes presentades, s'escolliren 6 per exposar-les a la ciutat amb el seu corresponent projecte i maqueta. Finalment, el 20 de novembre del 2001, el jurat va seleccionar el treball presentat per l'equip d'arquitectes Busquets&Tusquets, el qual, a més de les seves idees pròpies, estava obert a l'acollida d'idees de la resta de projectes presentats.

Aquest projecte incloïa un gran espai obert, places i espais públics (un 60-65%) i uns 1.000 habitatges (un 35-40%), a més d'un pàrquing subterrani amb capacitat per a 300 vehicles. Dintre de l'espai públic podíem trobar, a més de petits comerços i restauracions, un centre comercial i un cinema. El projecte final va quedar recollit en el Pla Especial de Reforma Interior de l'Àmbit Pirelli Mar signat pels arquitectes Joan Busquets BAU + Tusquets Diaz & ass., i aprovat provisionalment pel ple de l'Ajuntament el 31 de juliol del 2002.

Malauradament, el PERI Pirelli Mar del 2002 no va concloure per falta de pressupost¹⁴ i, finalment, va ser modificat per un altre molt més simple, sense el cinema i el centre comercial, però respectant la part dels espais públics i oberts i l'edifici de calderes de la fàbrica Pirelli com un dels elements central.

D'altra banda, l'edifici conservat de l'antiga fàbrica no es va tenir en compte en aquest procés d'adequació de l'espai. A més, les idees d'actuació del moment no van ser efectives, en la majoria de casos, per l'elevat cost que suposa actuar en un edifici en aquestes condicions i estat de conservació.

En conclusió, un cop obtinguda la superfície, i després de realitzar un Pla de Reforma Interior per aquesta, la falta de pressupost va obligar a reduir el projecte d'urbanització a espais oberts, habitatges i locals dedicats a la restauració i petits comerços. A tot això, cal sumar-li la presència d'un edifici emblemàtic de la ciutat que va quedar oblidat i sense cap tipus de manteniment, esperant l'arribada d'idees d'actuació i pressupost per la resolució d'aquestes.

5.4. Propostes d'actuació a l'edifici de calderes de la fàbrica Pirelli

La situació actual de l'edifici de la Pirelli és gairebé la mateixa en la qual els últims treballadors d'aquesta la van deixar. Gràcies a una entrevista amb el Cap del Servei de Projectes Urbanístics i Paisatge, l'arquitecte Jordi Miralles Tintoré, i les fotografies aportades, és possible observar com encara l'any 2009, a l'interior de l'edifici s'hi

¹⁴ Afirmació realitzada per un membre de l'Ajuntament de Vilanova durant una consulta a propòsit d'aquest Treball de Recerca.

mantenia part de la maquinària, estris de treball, instal·lacions, materials i deixalles dels moments previs a l'abandonament de la factoria.

Així, excepte la retirada dels elements que sobresortien de la façana, els quals no tenien cap interès històric (com canonades, elements metàl·lics i cablejat...), i les finestres, per tal de fer segurs els voltants de l'edifici, no s'ha realitzat cap altra modificació

estructural de l'edifici. Tanmateix, la ciutadania ja ha realitzat algunes propostes. A través de la web de Participació Ciutadana, <http://participa.vilanova.cat/>, impulsada per l'Ajuntament de Vilanova, i els coneguts com a "Pressupostos Participatius", s'han rebut nombroses propostes d'actuació a l'edifici. Algunes de les quals són:

"28 (2017). SALA PIRELLI, ESPAI POLIVALENT: L'antiga fabrica Pirelli ubicada al Parc de Baix a Mar, és un espai desaprofitat en l'actualitat. Reconvertir-lo en un espai obert a les entitats per dur a terme diversos actes seria una inversió en la cultura d'aquesta vila, a més a més, si es té en compte que la Nau del Ferrocarril, té data de caducitat."

"282 (2017). FÀBRICA PIRELLI: La meva proposta és utilitzar l'espai interior de la fàbrica per realitzar un espai d'exposicions. Tenint una exposició base, que seria sobre la fàbrica. (...) Així a més, les escoles podran fer-hi més d'una visita. Una fomentació de la

cultura i l'art, a més d'un recordatori de part de la nostra història."

xxix Vista aèria de l'estat actual de l'espai Pirelli. Zones nord i nord-oest sense edificacions.

Malauradament, aquestes propostes de la ciutadania sempre són rebutjades per l'Ajuntament degut a l'elevat cost. Per aquesta raó, i tal com afirma l'arquitecte Miralles, l'Ajuntament també ha buscat altres maneres de portar endavant el projecte, com la cessió temporal de

l'espai, o la recerca directa d'altres vies de subvenció. No obstant això, a hores d'ara no hi ha cap actuació pendent des de l'Ajuntament, ni proposta exterior per actuar en aquest edifici de la fàbrica Pirelli.

6. Nou ús del patrimoni industrial

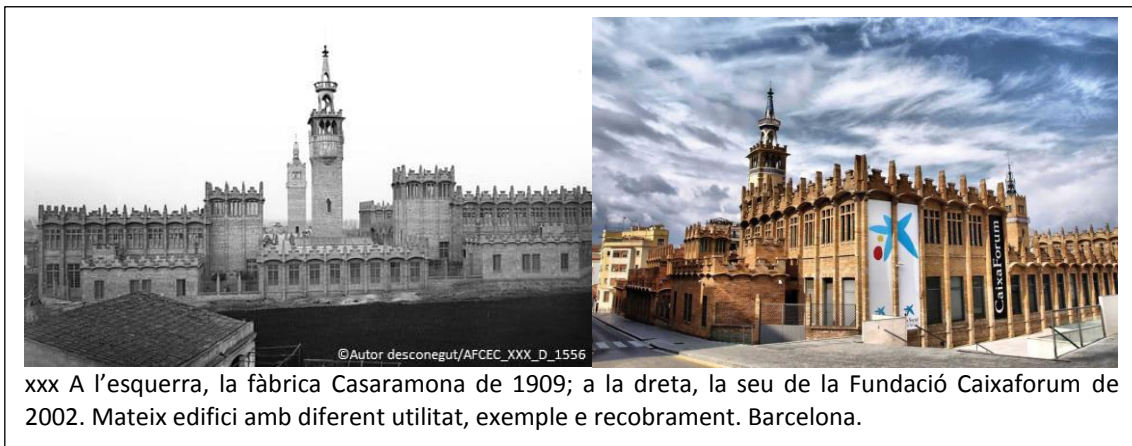
Arribats a aquest punt, i coneixent la situació de l'element central d'aquest Treball de Recerca, per arribar a l'objectiu de recobrar-lo, cal conèixer què és el recobriment d'un edifici. De la mateixa manera, veurem com diversos edificis industrials catalans que havien estat abandonats, molts d'ells degut al creixement de la demanda i de les ciutats, han estat recobrats i, actualment, compleixen funcions completament diferents de les originals.

6.1. En què consisteix el recobriment d'un espai?

El recobriment d'un edifici està molt relacionat amb el que coneixem com rehabilitació, reutilització o conservació d'un espai, ja que la intenció és fer possible l'ús d'una construcció que, tot i que es manté estructuralment, amb el temps ha caigut en l'oblit i ha acabat deteriorant-se.

D'aquesta manera, algunes de les definicions dels mots esmentats són "tornar a estar en possessió d'una cosa que s'ha perdut", "tornar a posar en ús el que ha quedat en desús", "restituir alguna cosa al seu antic estat"... Totes aquestes definicions tenen un element en comú: totes fan referència a una situació anterior que s'ha vist alterada, modificant, així, el funcionament o ús d'aquesta.

Si relacionem aquests conceptes amb el món de l'edificació, el que obtenim és una clara definició de l'objectiu d'aquest Treball de Recerca. Quan parlem del recobriment d'un edifici, el que busquem és aconseguir donar un nou ús a un edifici que, per alguna raó, ha estat abandonat, oblidat i que actualment no compleix cap funció.

En un procés d'aquest tipus trobem diferents graus d'intervenció, els quals varien en funció dels objectius. D'aquesta manera, podem conservar un edifici, si simplement el mantenim; podem consolidar-lo, si el que fem és reforçar i assegurar l'edificació; i si l'objectiu és donar una nova estructura, parlariem d'una reestructuració.

Dit això, aquest Treball de Recerca busca, a més de recobrar l'edifici, reestructurar-lo per tal de donar-li un ús útil per a la població de Vilanova i la Geltrú. A més, cal condicionar l'edifici per fer-lo accessible per a tothom i cal restaurar la seva façana per tal de retornar-li l'aspecte original i típic de la fàbrica Pirelli.

*(ANNEX 4. Relacions entre conceptes de la rehabilitació)
(vegeu GLOSSARI)*

6.2. Patrimoni industrial català recobrat

El procés d'industrialització catalana del segle XIX i principis del XX, van donar com a resultat una gran quantitat de factories arreu de Catalunya. Aquesta gran diversitat d'infraestructures que, amb el pas del temps, la modernització de la indústria i el creixement de les poblacions, van anar quedant en desús al llarg del segle passat.

És a partir de la dècada del 1960-70 que, coincidint amb l'enderroc d'alguns d'aquests edificis emblemàtics, la societat va començar a prendre consciència de la importància de mantenir el patrimoni i els espais històrics. Part d'aquest patrimoni ha estat rehabilitat, reutilitzat i recobrat des d'aleshores. Més de 200 d'aquestes infraestructures patrimonials, amb utilitats molt variades, han estat

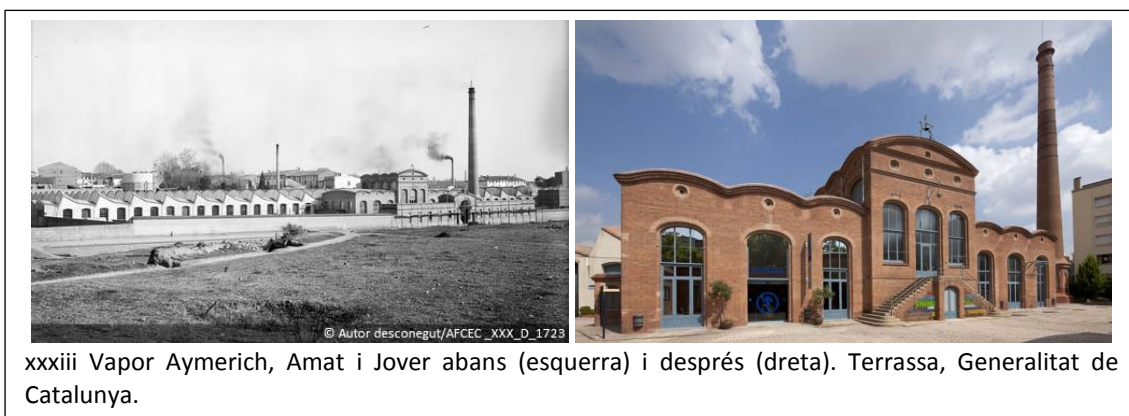
recopilades en el llibre “Espais recobrats. Els nous usos del patrimoni industrial català” (Ed. Ara Llibres, 2014) i continuada per l'arquitecte Ferran Ponts i la fotògrafa Teresa

Llordés amb l'exposició del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya (mNACTEC) de 2017.

Per tal d'acabar d'entendre aquest concepte de recobriment d'un edifici, veurem alguns exemples a continuació:

El cas pioner en la reutilització d'espais industrials és el de la Cimentera Sanson, de Sant Just Desvern. Des de la seva construcció el gener de 1917, aquesta fàbrica fou de les més destacades de Catalunya. Després del tancament de la factoria el 1968, l'arquitecte Ricard Bofill l'adquirí i s'encarregà de rehabilitar-la i recobrar-la en el seu taller i habitatge entre 1973 i 1975.

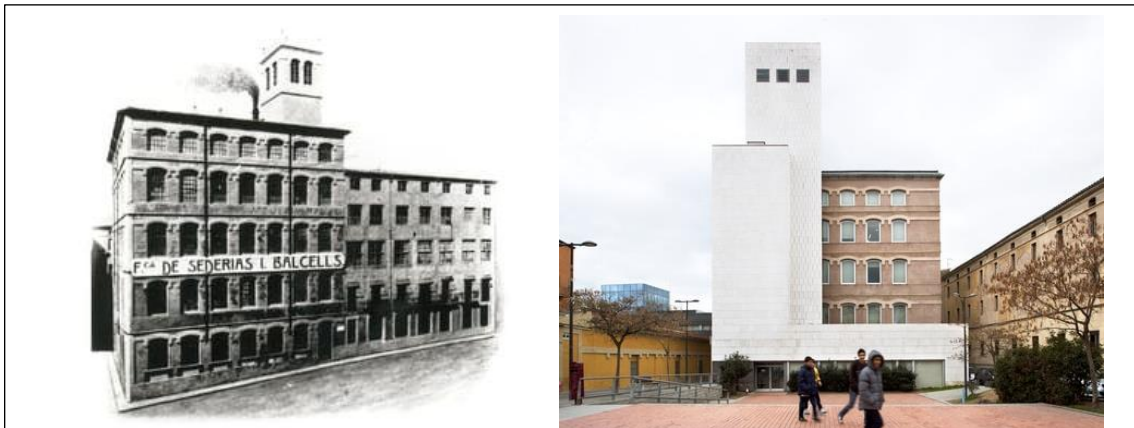

L'any 1908 s'inaugurà les noves instal·lacions de fàbrica tèxtil Aymerich, Amat i Jover va inaugurar el seu propi Vapor a la rambla d'Ègara de Terrassa. Després de les riuades del 1962 i la crisi del sector, la fàbrica cessà la seva producció el 1976. Aquest edifici acabarà sent adquirit per la Generalitat de Catalunya 1983 i convertint-se en el Museu Nacional de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya (mNACTEC) l'any 1996.

xxxiv Magatzems Generals del comerç abans (esquerra) i després (dreta). Barcelona, J Benedito i A Mateos

Entre els anys 1995 i 1996, els arquitectes Josep Benedito i Agustí Mateos es van encarregar de la rehabilitació dels antics Magatzems Generals del Comerç de 1900, al Port Vell de Barcelona, per convertir-lo en el que avui coneixem com a Museu

xxxv Sederia Balcells abans (esquerra) i després (dreta). Manresa, Eduard Fenoy & Associats.

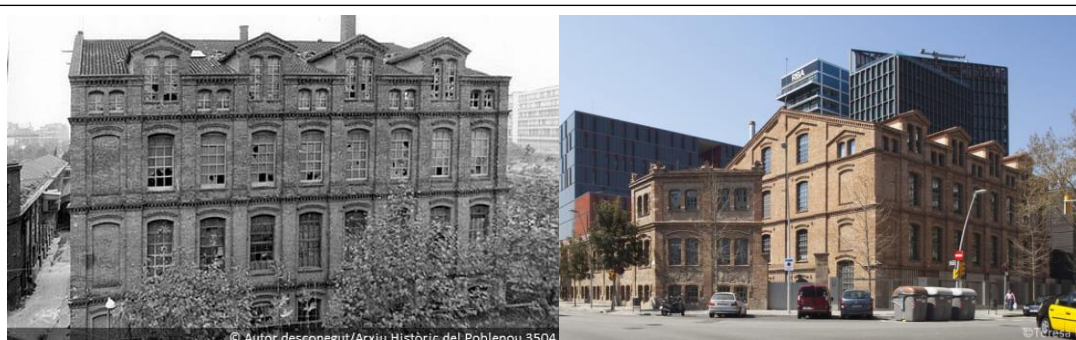
d'Història de Catalunya.

Amb una primera fase per consolidar l'estructura i recuperar la façana (1997-2000) pels arquitectes Eduard Fenoy & Associats; i una segona fase (2000-2002) de rehabilitació interior de la mà dels arquitectes Antoni Baraut, Cesc Camps, Eduard Fenoy i Joan Mateu, l'antiga Sederia Balcells de Manresa, construïda el 1891, reobrí les seves portes com a conservatori Municipal de Música de Manresa el 2002.

xxxvi Escorxador Municipal abans (esquerra) i després (dreta). Manresa, FGRM Fargas Arquitectes SLP.

De les mans de l'arquitecte Ignasi Oms, el 1908 va aparèixer a Manresa un nou escorxador municipal als afores de la ciutat. Aquest conjunt d'edificis va funcionar fins a la dècada de 1980. El 2006, seguint el projecte d'FGRM Fargas Arquitectes SLP, el pavelló principal de l'escorxador es va recobrar en la Biblioteca del Campus Universitari de Manresa.

xxxvii Ca l'Aranyó abans (esquerra) i després (dreta). Barcelona, A. Vilanova, E. Simó, J. Benedito, R. Valls.

També trobem que la fàbrica de manufactura de teixits Ca l'Aranyó, construïda entre 1872 i 1874, va formar part del projecte de rehabilitació dels arquitectes Antoni Vilanova, Eduard Simó, Josep Benedito i Ramon Valls finalitzat el 2008, que donà com a resultat l'actual Campus de l'Audiovisual de la Universitat Pompeu Fabra.

Aquests són alguns els exemples de la gran varietat d'edificis arreu de tot el territori català, sobretot a la província de Barcelona, que amb els anys han estat recobrats i que han rebut nous usos, molt variats: museus, restauració, educació, habitatges,... D'aquesta manera, amb el recobriment d'espais, assegurem el manteniment d'un patrimoni industrial que va marcar l'evolució de Catalunya.

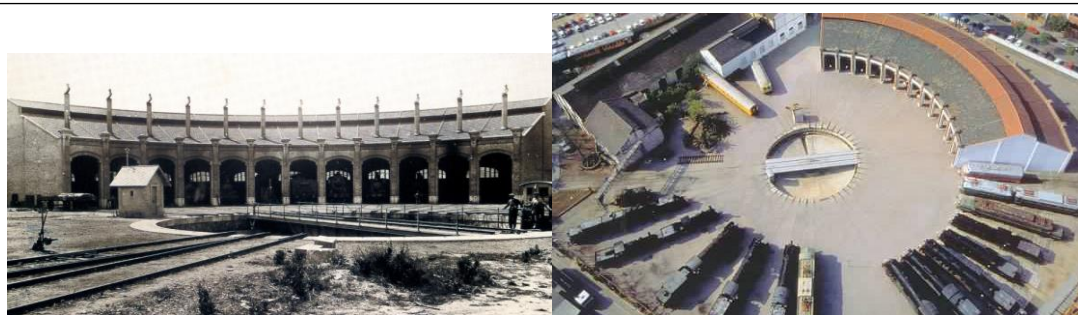
6.3. Espais recobrats a Vilanova i la Geltrú

Durant el segle XX, Vilanova i la Geltrú també va experimentar una gran industrialització i l'obertura de moltes fàbriques, entre altres edificis d'interès cultural i històric. Seguint aquesta idea de mantenir el patrimoni, a Vilanova també es van realitzar alguns recobraments:

xxxviii La Paperera abans (esquerra) i després (dreta). J. Garcés i E. Sòria.

L'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú adquirí, l'any 1986, les diferents naus que constituïen la fàbrica de paper construïda l'any 1886 per "Ricart y Cia". Aquestes instal·lacions van ser adquirides per Josep Aloy l'any 1924, qui els hi canvià el nom pel de La Paperera Catalana. Finalment. L'any 1888 fou reoberta sota el projecte de rehabilitació i remodelació dels arquitectes Jordi Garcés i Enric Sòria com a Institut Municipal d'Educació i Treball (IMET) i Escola de Formació Aeronàutica.

xxxix Dipòsit de Locomotores de Vilanova i la Geltrú abans (esquerra) i després (dreta).

Promoguda per l'Administració, la companyia Renfe i diferents entitats, l'any 1980 s'inicià la creació del Museu del Ferrocarril a l'antic dipòsit de locomotores a vapor (el qual va funcionar fins al 1967). D'aquest manera, l'any 1990 s'inaugura el museu¹⁵. Posteriorment, s'han restaurat altres parts del recinte, com l'antiga nau del taller de subministraments, i el dipòsit de desmineralització de l'aigua.

¹⁵ El Museu del Ferrocarril està a càrrec de la Fundación de los Ferrocarriles Españoles, que forma part del Sistema del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya.

Aquestes són les principals actuacions en els edificis industrials de Vilanova i la Geltrú, no obstant, també s'han donat altres actuacions de caràcter patrimonial d'altres àrees de la història vilanovina, com el recobriment de la Peixateria Vella, el Foment Vilanoví, l'Orfeó Vilanoví (actual Escola de Teatre Tracart) o l'Escorxador Municipal (actual Escola i Conservatori Municipal de Música Mestre Montserrat).

xl Façana de l'escorxador municipal de Vilanova i la Geltrú, de 1883. Escola i Conservatori Municipal de Música Mestre Montserrat des de 1995.

D'aquesta manera, molts espais de la nostra ciutat d'ús quotidià, són edificis històrics i/o patrimonials de la nostra vila que en algun moment han estat recobrats.

xli A dalt, inici de les obres de rehabilitació de La Sala l'abril de 2003; a baix, estat actual de la sala de Voltes.

Anomenat de diverses maneres al llarg de la seva vida, els noms més comuns per al primer teatre vilanoví van ser La Sala, el Gran Saló o el Saló Marfil. Construït l'any 1804 per Pere de Gomar i de Cercós, va ser el primer teatre de la vila fins a l'aparició del Teatre Principal el 1835, any en el qual es va iniciar el progressiu abandonament de l'activitat teatral a La Sala. Finalment, als anys 1980, es va tancar definitivament pel poc ús que se'n feia i les condicions de conservació. Així, l'edifici romangué tancat fins que l'abril de 2003 es va

iniciar la rehabilitació de l'espai gràcies a la subvenció de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú i la Diputació de Barcelona, i el projecte de l'arquitecte Víctor Argentí i Salvadó. Finalment, el juny de 2007, es va inaugurar el Centre d'Art Contemporani La Sala, que acull exposicions d'art contemporani i esdeveniments de la vida associativa i festiva de la ciutat.

xlii Església de Sant Josep de l'Hospital Sant Antoni Abat, coneguda com església dels Josepets, de l'Ordre dels Carmelites Descalços, 1737.

Actualment, s'està treballant en un nou recobriment a la ciutat: la Casa de la Festa de Vilanova i la Geltrú. Des de la Regidoria de Cultura de la ciutat, ja estan pensant en el projecte de rehabilitació de l'església dels Josepets (1737) per tal d'aconseguir un centre de cultura popular i tradicional, anomenat: la Casa de la Festa. Per això, la regidora de Cultura ja busca, possibles vies de subvenció per poder portar a terme aquest projecte d'enriquiment cultural per a la ciutat.

Amb tot això, arribem novament a la conclusió del desaprofitament d'una oportunitat que no es dona sovint i de la qual molts Ajuntaments voldrien disposar-hi. L'ajuntament de Vilanova i la Geltrú està deixant perdre un edifici de dimensions i capacitats considerables, i en una zona més que favorable, que podria satisfer algunes de les necessitats i demandes de la ciutadania. Camí de les dues dècades, l'edifici de calderes de l'antiga fàbrica Pirelli encara es manté intacte a causa de la falta de pressupost i l'elevat cost d'actuació a l'edifici.

En conclusió, mentre arreu de Catalunya, els edificis patrimonials industrials dels segles XIX i XX estan sent recobrats i rehabilitats per satisfer les necessitats i demandes

xliii Vista sud-est de l'edifici de calderes de l'antiga fàbrica Pirelli, estat actual, al Parc de Baix a Mar.

de la nova societat actual, a Vilanova i la Geltrú es segueix retardant l'execució d'una clara oportunitat d'enriquiment sociocultural per la ciutat, per motius econòmics. Per aquesta raó, aquest Treball de Recerca busca una nova proposta d'actuació tenint en compte l'opinió de tothom, per, d'aquesta manera, acabar trobant la utilitat més idònia per aplicar a l'edifici de calderes de la fàbrica Pirelli un cop recobrat.

MARC PRÀCTIC

7. L'EDIFICI DE CALDERES DE LA FÀBRICA PIRELLI

En els capítols anteriors, al llarg del que podríem anomenar Marc Teòric d'aquest Treball de Recerca, hem conegut la rellevància de la fàbrica Pirelli per la ciutat de Vilanova i la Geltrú, el perquè d'haver escollit l'edifici de calderes de la fàbrica Pirelli com a element central, i el procés que cal aplicar-li per fer d'un edifici en desús, un inusual espai sociocultural per la ciutat (vegeu 6. *Nou ús del patrimoni industrial Català*). Així, abans de començar amb la proposta de recobriment, és el moment de conèixer en profunditat l'edifici en qüestió.

i Viles Weissenhof-Siedlung, de Le Corbusier (1887-1965), a Stuttgart (Alemanya), 1927. Exemple de racionalisme arquitectònic.

Tot i que la fàbrica Pirelli va obrir les seves portes el setembre de 1902, l'edifici en qüestió no és d'aquesta data, sinó de la dècada de 1940, quan la fàbrica va ser reconstruïda després de la seva destrucció el 22 de gener de 1939 (vegeu epígraf 4.2. *Guerra Civil Espanyola*). La composició exterior de l'edifici denota el racionalisme arquitectònic¹⁶, sobretot pel predomini

de les formes geomètriques simples, amb criteris ortogonals, en la composició dels seus finestrals rectangulars de grans dimensions.

- DISTRIBUCIÓ D'ESPAIS

L'edifici es divideix, de forma irregular, en quatre plantes, i disposa d'una superfície construïda total de 1.639 m², amb diferents alçades lliures (variables en funció de l'ús original de cadascun d'ells). Dites alçades i superfícies queden repartides de la següent manera:

¹⁶ El racionalisme arquitectònic fou un corrent sorgit a Europa després de la I Guerra Mundial i difós, principalment, entre 1925 i 1940, que defensa el funcionalisme dels edificis, l'absència de decoracions i ornaments, la ruptura amb els valors històrics i la influència de la producció industrial.

SOTERRANI: aquest espai comunicava, originàriament, l'edifici de calderes amb la resta de naus de les instal·lacions de la fàbrica per distribuir l'energia generada en aquest¹⁷. La seva superfície total es d'un 80m² amb una alçada lliure de 4,20m.

PLANTA BAIXA: es diferencia en tres espais independents:

ii Imatge d'un dels passadissos subterranis del soterrani de l'edifici de calderes, actualment bloquejats.

- **SOTA LA SALA DE CALDERES:** és l'espai més ampli amb uns 400m². Disposa d'un total de 3,30 metres d'alçada entre el terra i el sostre, no obstant, d'aquest hi pengen jàsseres de formigó armat, les quals poden reduir l'alçada lliure fins als 2,6 metres (això no evita el possible l'aprofitament d'aquest espai).
- **NAU SUD:** el segon espai està format per 363m² i ocupa la totalitat de l'amplada de l'edifici. La seva alçada lliure és de 8,65m, generalment. Al llarg d'un dels laterals d'aquest espai s'hi ubica un petit altell d'uns 75m², això fa que l'alçada d'aquesta zona es redueixi fins als 3,30m.
- **ESPai DEL DIPÒSIT VERTICAL:** Finalment, l'espai de major alçada lliure de tota la construcció ocupa 160m². En aquest, la distància en enter el terra i el sostre és de 12,90m. En aquest espai es localitza, encara avui dia, un dipòsit vertical original que podria un element a conservar.

PLANTA PRIMERA: es divideix en dos espais:

- **SALA DE CALDERES:** on encara hi romanen algunes de les calderes originals i les seves estructures. Es tracta d'un espai de 400m² amb un total de 9,90m d'alçada lliure.
- **ALTell:** Al mateix nivell que l'espai anterior, però sobre la nau sud, s'hi ubica un petit altell de 75m² i uns 5,50m d'alçada lliure.

¹⁷ Els passadissos van desaparèixer amb la urbanització de l'espai.

PLANTA SEGONA: de dimensions molt inferiors, però aprofitable per al seu recobrament. La seva superfície és de 161m² amb una alçada lliure d'uns 3,30 metres. Aquest espai era emprat com a dipòsit de combustible¹⁸, i conté l'entrada de les 3 tremuges o grones ("tolves" en castellà), encara presents, que alimentaven les calderes.

Així la distribució de l'edifici de calderes de la fàbrica Pirelli queda resumida en la següent graella:

iii Imatge de les 3 tremuges vistes des de la Sala de Calderes.

PLANTA	ESPAI	ALÇADA LLIURE (en metres)	SUPERFÍCIE PER ESPAI (en metres quadrats)	SUPERFÍCIE TOTAL (en metres quadrats)
Soterrani	Túnel de transmissió	4,20	80	80
Baixa	Sota la sala de calderes	3,30	400	923
	Nau sud	8,85	363	
	Espai del dipòsit vertical	12,90	160	
Primera	Sala de calderes	8,90	400	475
	Altell nau sud	5,5	75	
Segona	Dipòsit de combustible	3,30	161	161
TOTAL				1.639

Taula de la distribució d'espais de l'edifici de calderes de la fàbrica Pirelli.

¹⁸ Al llarg de la vida útil de l'edifici es va emprar carbó i gas com a combustibles en funció del model de calderes.

- ESTRUCTURA

L'edifici està construït, gairebé en la seva totalitat, de formigó armat. Així, la superfície del sostre també està feta d'aquest material, amb jàsseres de cantell en dues direccions, pel que se'l considera una llosa nervada.

Actualment, l'estructura de formigó armat es troba en considerable mal estat degut a les filtracions de les cobertes i dels tancaments exteriors

que, amb el pas del temps, han deixat de complir les seves funcions d'estanquitat i aïllament. Per la mateixa raó, degut a l'estancament d'aigües i residus filtrats, la base de nombrosos pilars es troben en pessimes condicions, arribant a deixar les armadures al descobert.

iv Sostre de la sala de calderes, amb les jàsseres de cantell en dues direccions. També pot apreciar-se el mal estat d'aquest en la intersecció amb la paret lateral.

- ESTAT ACTUAL DE L'INTERIOR DE L'EDIFICI

Actualment, com s'ha esmentat en ocasions anteriors, a l'interior de l'edifici, encara avui dia, s'hi troben multitud d'elements propis de les instal·lacions de la fàbrica Pirelli: calderes, maquinària, eines, dipòsits, quadres de comandament elèctrics... Aquest fet suposa una gran oportunitat davant la possibilitat de mantenir elements històrics propis de la història de la fàbrica. Alhora, suposa un increment del grau de dificultat en l'execució de les obres de rehabilitació i recobrament d'aquest.

A través de l'arquitecte Jordi Miralles i Tintoré, de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú, es coneix que, anteriorment, es va demanar pressupost a una empresa especialitzada per buidar l'edifici de tots aquests elements que encara inclou. A causa de les dimensions dels elements, a les condicions en què es troben i a la debilitat estructural de l'edifici, els processos necessaris són complexos i lents, pel que el pressupost, només per buidar l'espai, es trobaria al voltant dels 300.000€.

- TANCAMENTS EXTERIORS

Un dels elements més característics de la factoria vilanovina eren els grans i rectangulars finestrals que envoltaven la fàbrica. Degut a l'antiguitat, l'assetjament meteorològic i la falta de manteniment, tota la fusteria exterior es trobava molt deteriorada. Per aquesta raó, durant l'última intervenció de l'Ajuntament de

Vilanova i la Geltrú en l'edifici, l'octubre de 2009, els finestrals de fusta que envoltaven l'edifici van ser extrets, i substituïts per tendals de fotografies antigues de la fàbrica Pirelli¹⁹.

- PLÀNOLS

Tot i la gran extensió del conegut com Arxiu Pirelli, el qual emmagatzema gran part de la història de la Pirelli des de la seva arribada Vilanova i la Geltrú el 1902, no es conserven plànols originals de l'edifici de calderes de la fàbrica. Per aquesta raó, i tenint en compte la possibilitat existent de donar una utilitat a l'edifici en algun moment futur, l'agost de 2009 es van dibuixar uns nous plànols de l'edifici, promoguts pel Servei de Projectes Urbanístics i Paisatge de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú, encapçalats per l'arquitecte Jordi Miralles i Tintoré amb en Francesc Puig i Veà i na Belén Garcia Quiñones com a dibuixants (Espai Pirelli (edifici de les calderes). Projecte executiu Núm. 0901). Tanmateix, l'arquitecte d'aquest afirma que, en cas d'executar un recobrament d'aquest, caldria realitzar uns plànols nous, més acurats i precisos.

(Annex 5. Plànols de l'edifici de calderes de la fàbrica Pirelli)

(Annex 6. Estat actual de l'edifici de calderes de la fàbrica Pirelli)

¹⁹ Les tasques d'adequació de l'edifici de calderes de la fàbrica Pirelli abans de la inauguració del Parc de Baix a Mar, l'octubre de 2009, van córrer a càrrec del pintor Joan Ill i García i l'arquitecte Josep M. Pujol i Torres.

8. QUÈ FALTA A VILANOVA I LA GELTRÚ?

Coneixent les característiques de l'edifici, arriba el moment de triar la nova utilitat de l'edifici, l'activitat a la qual estarà destinat i que permetrà preservar un edifici històric fent-lo útil i enriquidor. És en aquest moment, en el qual apareix el veritable interrogant d'aquest Treball de Recerca: què falta a Vilanova i la Geltrú?

Probablement, aquesta qüestió té al voltant de 66.000 respostes, una per cada habitant de la ciutat. Per aquesta raó, i seguint l'objectiu d'aconseguir un espai per tothom, la manera més efectiva de trobar en què recobrar l'edifici és mitjançant un estudi de les demandes de la població.

8.1. L'ENQUESTA: escoltem als veïns

Aquest estudi ha estat realitzat a través d'una enquesta, en la qual s'han tingut en compte diferents factors per tal de trobar la resposta més precisa i transversal possible:

a) L'EDAT

Sense dubte, no són les mateixes les necessitats d'un adolescent que les d'un jubilat, ni les d'una jove que les dels seus pares o mares. D'aquesta manera, l'enquesta divideix les opinions, en primer lloc, pel rang d'edat de l'enquestat o enquestada.

L'objectiu d'aquesta primera observació és poder veure, estudiar i trobar els punts comuns entre les diferents franges de la població per tal de trobar un espai que pugui ser emprat per totes aquestes. El recobriment de l'edifici de calderes de la fàbrica Pirelli busca poder reunir a persones joves, adultes i jubilades en un mateix espai.

b) FILLS O FILLES I LES SEVES EDATS

A més de l'edat de l'enquestada, és oportú consultar si són mares o pares, ja que la presència de filles acostuma a condicionar moltes de les decisions que es prenen. Aquest factor podria condicionar en la preferència d'obrir una nova llar d'infants o un lloc on poder realitzar algun tipus d'activitat extraescolar al barri, abans que un museu o un restaurant.

c) UTILITATS

Tenint en compte les possibilitats de l'edifici i algunes opinions obtingudes d'un primer sondeig, es presenten diverses propostes per tal de donar algunes idees als enquestats. S'han donat a triar tres de les set possibilitats de resposta següents:

- **Centre Cívic Mar:** tot i que actualment ja existeix el Centre Cívic del Barri de Mar (Passeig Marítim, 73), es proposa el trasllat d'aquest a unes noves instal·lacions ubicades a l'edifici de Calderes de la fàbrica Pirelli, per renovar les actuals, inaugurades en dos fases, el 1997 i el 2001.
- **Biblioteca del barri de Mar:** Vilanova disposa de dues biblioteques municipals, la Joan Oliva i Milà i l'Armand Cardona Torrandell, ambdues ubicades a la meitat nord de la ciutat, al Centre Vila i al barri de Sant Joan, respectivament. D'aquesta manera, l'apertura d'una nova biblioteca al barri de Mar suposaria una important reducció de la distància de desplaçament de molts dels veïns d'aquest barri al sud de la vila, a més d'unes noves i modernes instal·lacions adaptades als nous mètodes de coneixement.
- **Espai Polivalent:** un nou espai on poder realitzar una gran varietat d'activitats culturals. Aquest espai podria servir com a petit auditori o teatre, permetent així l'actuació de petites entitats de la ciutat que no requereixen dels grans espais disponibles, com l'Auditori Eduard Toldrà (413 places) o el Teatre Principal (361 places). També podria ser emprat per altres tipus d'activitat, des d'exposicions, reunions, mítings o, fins i tot, com a sala de projeccions.
- **Museu:** com no seria la primera vegada, l'edifici de calderes de la fàbrica Pirelli, com a edifici històric, podria convertir-se en un nou museu per la ciutat de Vilanova, recordant la seva utilitat original, de la mateixa manera que ho són el Museu Romàntic Can Papiol o la Masia d'en Cabanyes, ambdós, edificis que s'han mantingut tal com eren originàriament. En aquest cas, degut a l'extensió de l'edifici, aquest podria allotjar més d'una exposició alhora. D'aquesta

manera, es podria mantenir una exposició permanent referent a la fàbrica Pirelli i una altra de temporal.

- **Centre Educatiu d'Activitats Extraescolars:** la ciutat de Vilanova té una gran oferta d'activitats d'aquest tipus, estudis musicals, artístics, de teatre, dansa, reforç educatiu... No obstant, unes instal·lacions on poder acollir noves i diverses activitats en un mateix edifici és un clar punt a favor, tant per als fills de famílies treballadores com per adults amb ganes d'aprendre.
- **Instal·lacions esportives:** un nou espai dedicat a l'esport a la zona sud de la ciutat. Les infraestructures municipals d'aquest tipus existents a Vilanova es troben, altra vegada, a una distància considerable d'alguns dels punts d'aquest barri. Per aquesta raó, l'apertura d'unes noves instal·lacions esportives podria, a més de ser un avantatge per als residents de la zona que el practiquen, ser un promotor i fomentador de l'esport entre els vilanovins i les vilanovines de la zona.
- **Altres:** a més de les propostes plantejades, l'enquesta dona la possibilitat d'aportar noves idees per l'edifici de calderes de la fàbrica Pirelli degut a la gran varietat d'utilitats que aquest podria allotjar.

d) EXTERIOR

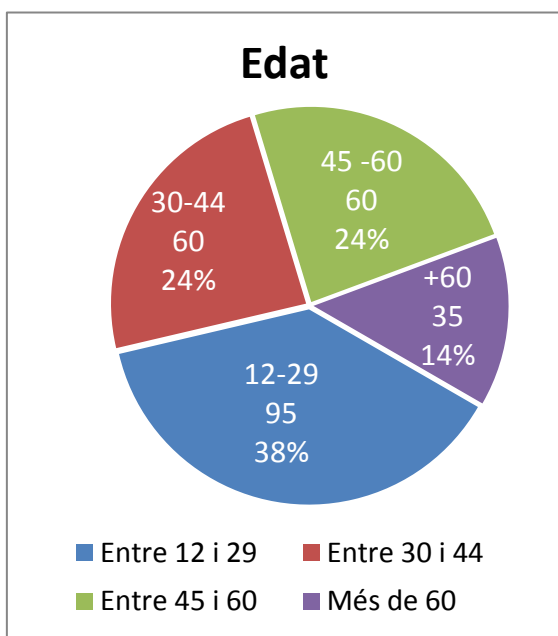
Finalment, l'enquesta planteja la qüestió de si, realment, cal mantenir l'estructura exterior de l'edifici per tal de preservar al màxim l'essència industrial pròpia de la Pirelli. Amb aquesta darrera pregunta, el que s'aconsegueix, també, és conèixer l'interès de la població per mantenir el patrimoni històric arquitectònic, és a dir, si realment és important recordar els elements tal com han estat o si la importància es troba en l'adquisició d'un nou espai útil per la ciutat.

(Annex 7. *L'enquesta i els resultats*)

8.2. RESULTATS: el poble ha parlat

Després de formular l'enquesta de l'apartat anterior, aquesta ha sigut distribuïda (tant en paper, com digitalment) i resposta per un total de 250 vilanovines i vilanovins. Entre totes aquestes persones, de totes les edats, s'han obtingut resultats molt diversos. Per aquesta raó, després de veure'ls de forma general, els estudiarem en funció dels diversos paràmetres que els caracteritzen, per poder conèixer l'opinió de la gent respecte al recobriment de l'edifici de calderes de la fàbrica i extraure, aleshores, una conclusió d'actuació final.

8.2.1. RESULTATS GENERALS

De les 250 enquestes realitzades, 35 han estat resoltes per persones majors de 60 anys, el 14%.

Constituint un 24% dels resultats, 60 persones d'entre 45 i 60 anys han estat enquestades. El mateix nombre de persones han respost l'enquesta tenint entre 30 i 44 anys, un altre 24%.

El 38% restant tenen entre 12 i 29 anys, un total de 95 persones.

Del total d'enquestats, 112 persones, el 45%, no tenen fills actualment. De la resta, 138 persones...:

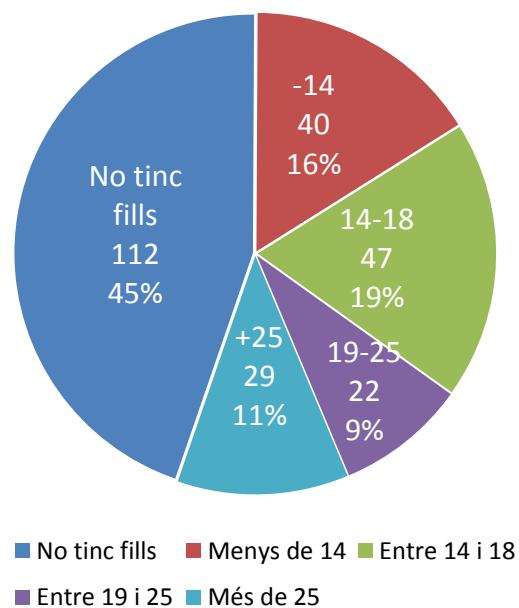
40 persones, el 16%, tenen fills menors de 14 anys.

47 persones, el 19%, tenen fills d'entre 14 i 18 anys.

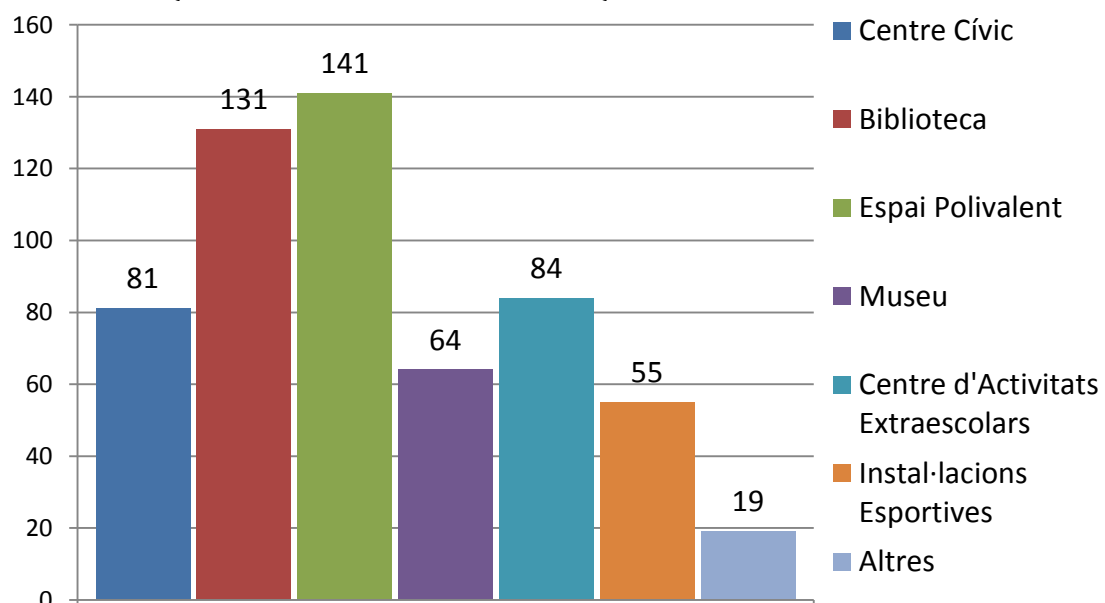
22 de les persones, el 9% en tenen d'entre 19 i 25 anys,

L'11% restant, 29 persones, tenen fills de més de 25 anys.

Fills/es i les seves edats

EN QUÈ CONVERTIRIES AQUEST ESPAI?

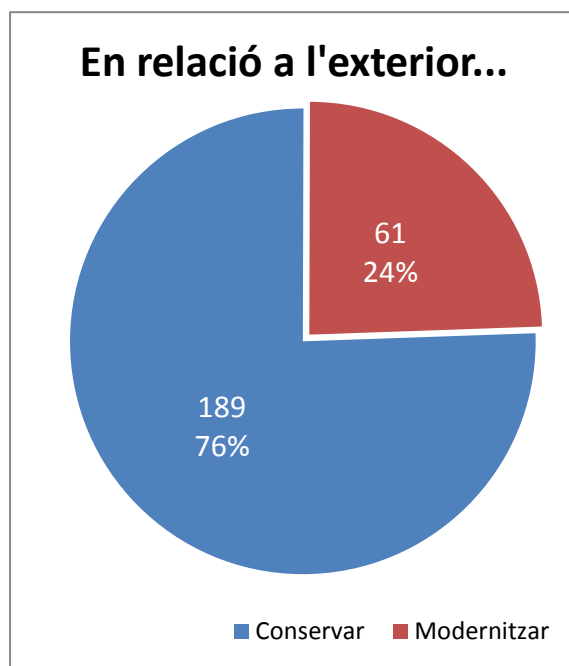

Tenint la possibilitat de triar-ne fins a tres de les set opcions, s'ha recollit un total de 575 vots repartits entre totes aquestes. Vistes de forma general, es detecten dues opcions que han estat més votades que la resta, amb una diferència entre la segona i la tercera de 50 vots.

Així, l'opció més votada ha estat la de convertir l'edifici en un **espai polivalent**²⁰ on poder realitzar activitats de tota mena, des de concerts fins a presentacions. Amb només 10 vots de diferència, la segona possibilitat més votada per les vilanovines i vilanovins ha estat la creació d'una **biblioteca** al barri de Mar, amb 131 vots.

Molt per darrere d'aquesta segona opció, les més ben valorades han estat les possibilitats de crear un nou **centre educatiu d'activitats extraescolars**, on poder aprendre i descobrir noves habilitats, i la renovació del centre cívic del barri de Mar, amb 84 i 81 vots, respectivament.

Entre les posicions següents trobem l'opció de convertir l'edifici de calderes de la fàbrica Pirelli en un museu, amb 64 vots, i de transformar-lo en unes noves instal·lacions esportives, amb 55 vots. Finalment, en l'opció més lliure de l'enquesta, s'han registrat 19 vots entre els quals trobem: discoteca (5), casal d'avis (4), bar/restaurant (4), llar d'infants (2), gimnàs d'"street workout"²¹ (2), cinema (1) i espai jove (1).

En relació a la qüestió plantejada sobre si cal tenir en compte l'exterior de l'edifici i la seva característica estructura pròpies del racionalisme arquitectònic, la majoria de les persones enquestades tenen molt clara la resposta. Així, 189 de les 250 persones, el 76%, creuen que cal conservar la forma original per tal de mantenir la seva essència industrial i històrica. Davant d'aquest elevat percentatge, el 24% dels enquestats, 61 persones, creuen més convenient la

renovació i modernització d'aquest per tal de fer-lo el més pràctic possible.

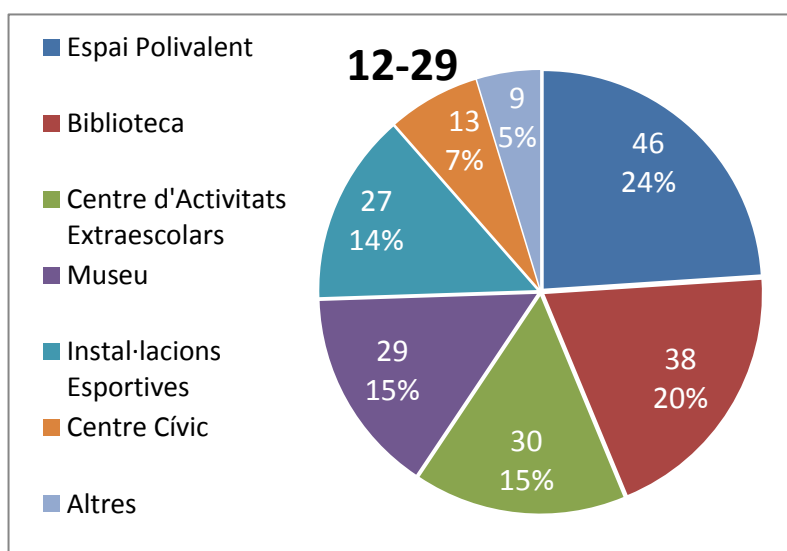
²⁰ En negreta, les tres opcions més votades de cada categoria.

²¹ Actualment, justament al costat de l'edifici de calderes de la fàbrica Pirelli, es troba ubicat un petit conjunt de mobiliari dedicat a l'"street workout" o entrenament de carrer.

8.2.2. EN FUNCIÓ DE L'EDAT

Un cop vistes les respostes de l'enquesta de forma general, cal veure quina és l'opinió de cadascuna de les franges d'edat per poder observar si es donen diferències notables o si, al contrari, el conjunt de vilanovines i vilanovins centren les mancances de la ciutat en els mateixos aspectes i amb la mateixa rellevància.

a) ENTRE 12 I 29 ANYS:

D'entre les 95 persones enquestades d'entre 12 i 29 anys, el 38% del total, s'han compilat 192 vots en relació a la qüestió de quina és la utilitat idònia per l'espai. Els resultats en aquesta franja segueixen mantenint el

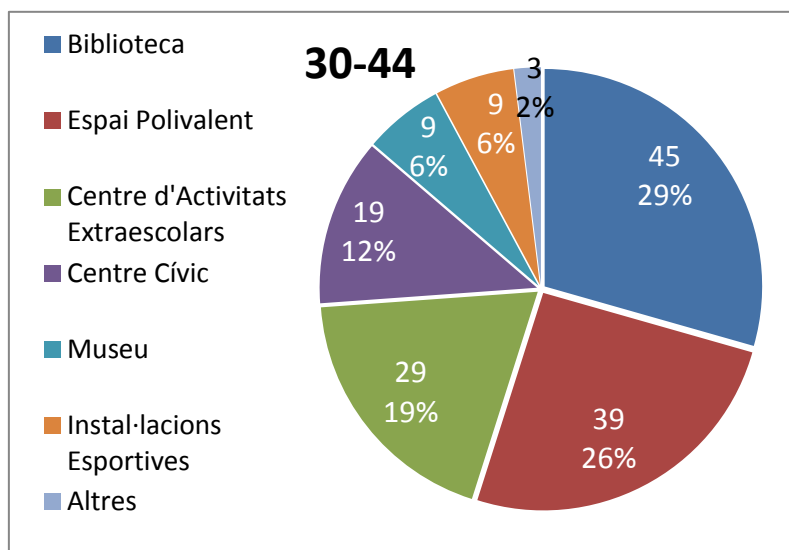
mateix pòdium que en la classificació general: un **espai polivalent** (46), una nova **biblioteca** (38), i el **centre d'activitats extraescolars** (30), aquesta vegada, amb diferències molt més petites entre elles, de 8 vots entre cadascuna i l'anterior.

També cal destacar, les petites diferències que separen la tercera, la quarta i la cinquena opció entre si, amb un total de 3 vots. En aquest cas, els joves d'entre 12 i 19 anys han fet pujar la possibilitat de crear un Museu de la cinquena a la quarta posició, amb 29 vots. L'apertura d'unes noves instal·lacions esportives ha aconseguit 27 vots, col·locant-se en la cinquena posició.

En comparar aquesta primera franja, queda remarcada la gran pèrdua de vots de la que havia estat la quarta opció, deixant la renovació del Centre Cívic en la sisena posició amb només 13 vots. Amb això, queda constància de la poca importància que atorguen la majoria dels joves als centres cívics en l'actualitat.

En la possibilitat de proposar noves idees, la franja dels joves ha aportat el total dels vots, 9, dedicats a la creació d'una discoteca (5) i al gimnàs d'"street workout" (2) a més de les idees d'un bar/restaurant (1) o d'un espai jove (1).

b) ENTRE 30 I 44 ANYS:

Amb un total de 153 vots, les 60 persones d'entre 30 i 44 anys, el 24% dels enquestats, mostren unes preferències bastant diferents de les anteriors. En aquest cas, l'opció d'obrir una nova **biblioteca**

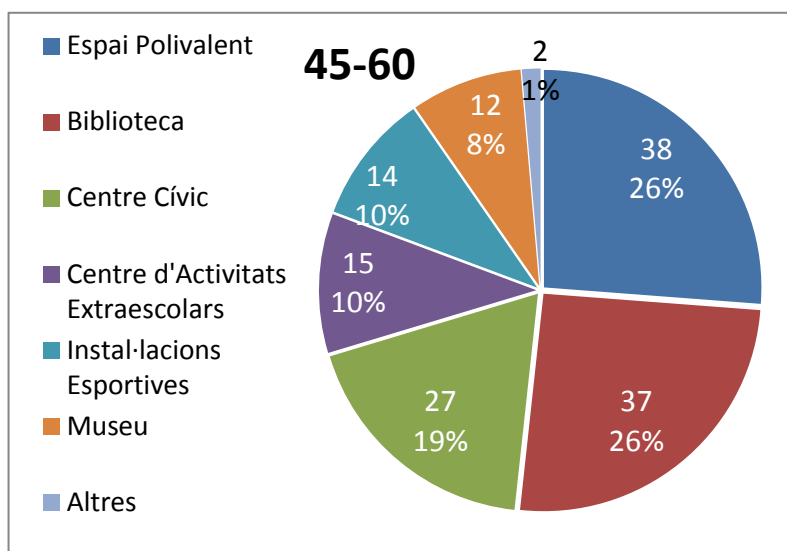
aconsegueix 45 vots, situant-se en la primera posició i deixant l'**espai polivalent** com a segona opció amb 39 vots. Amb els seus vots, aquesta franja ha situat el **centre d'activitats extraescolars** en tercera posició amb 29 vots, la mateixa posició que en la classificació general.

Per darrere d'aquestes tres opcions, trobem l'ús de l'edifici com a noves instal·lacions del centre cívic Mar, amb 19 vots, mantenint la quarta posició respecte de la classificació general, i pujant de la sisena posició en la franja de 12 a 29 anys.

En cinquena i sisena posició s'ha donat un empat a 9 vots entre les possibilitats de recobrar l'edifici en un museu o en unes instal·lacions esportives. Finalment, les enquestades d'entre 30 i 44 anys han proposat com a altres opcions, l'apertura d'una llar d'infants (2) i la d'un nou restaurant (1).

c) ENTRE 45 I 60 ANYS

Els 60 enquestats (24%) d'entre 45 i 60 anys han realitzat un total de 145 vots donant com a resultat aquesta successió de posicions. Novament, les dues opcions més valorades han estat l'**espai polivalent** (38) i la **biblioteca** (37).

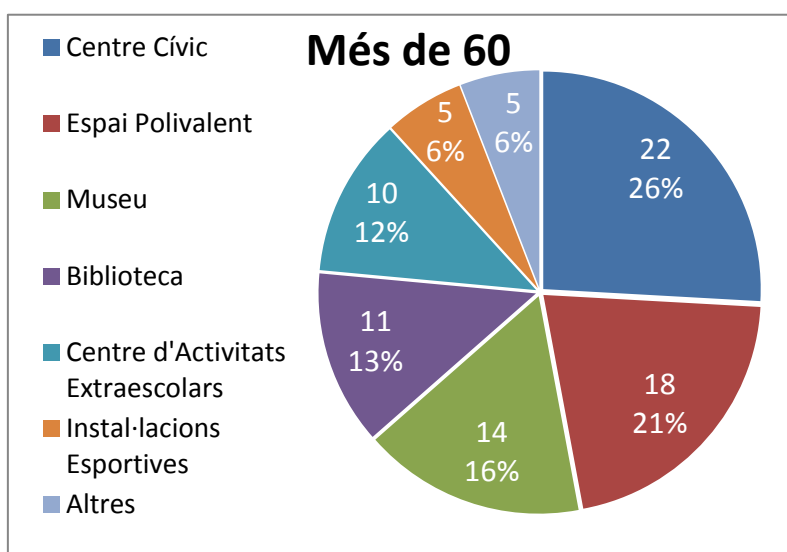

El **centre cívica** Mar torna a recuperar punts i se situa com a tercera opció amb un total de 27 punts, a una diferència de 10 punts de la segona. A només 12 vots de distància, trobem el centre educatiu d'activitats

extraescolars amb 15 punts, seguit de les instal·lacions esportives un punt per sota, i el museu (12). Finalment, en aquesta franja d'edat s'origina una nova proposta amb un total de 2 vots: la creació d'un nou restaurant a l'edifici de calderes de la fàbrica Pirelli.

d) MÉS DE 60 ANYS.

Han estat 85 vots els que han proporcionat el sector de Vilanova que ha realitzat

l'enquesta tenint més de 60 anys, (el 14% dels enquestats, 35 persones).

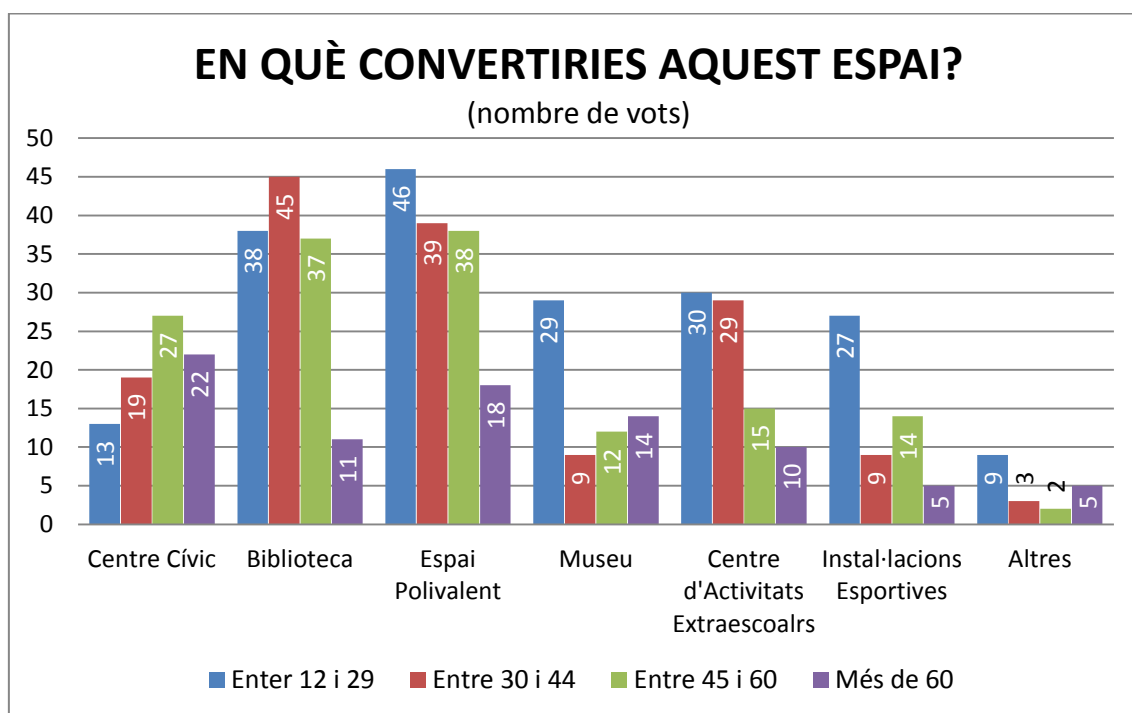
En aquesta franja, la classificació de les possibilitats queda reorganitzada, novament. En aquest

cas, l'opció vencedora ha estat la renovació de les instal·lacions del **centre cívic** Mar amb 22 vots. Seguidament, trobem les opcions d'incloure un **espai polivalent** en el recobrament (18), i de reconvertir-lo en un **museu** (14).

A la cua, trobem la biblioteca (11) en quarta posició, el centre d'activitats extraescolars (10) i les noves instal·lacions esportives (5). D'altra banda, els majors de 60 anys proposen el recobrament de l'edifici en un nou casal d'avis (4), probablement com a substitut de l'actualment en obres, Can Pahissa (a l'altre costat de la via ferroviària), o d'un cinema (1).

En nombre de vots, la classificació comparativa entre les diferents franges d'edat i les seves votacions resulta de la següent manera:

e) COMPARACIÓ

Amb aquesta gràfica podem observar com els diferents sectors de la ciutat tenen idees semblants en alguns aspectes, però molt diferents en altres, tal com s'ha esmentat anteriorment. Així, trobem possibilitats que han estat votades fins a quatre vegades més per una franja que per una altra, o opcions on més d'un grup ha atorgat el mateix nombre de vots.

Amb tot això, aquests son els resultat, en ordre de preferència, de les exigències de cadascuna de les franges de la població de Vilanova i la Geltrú:

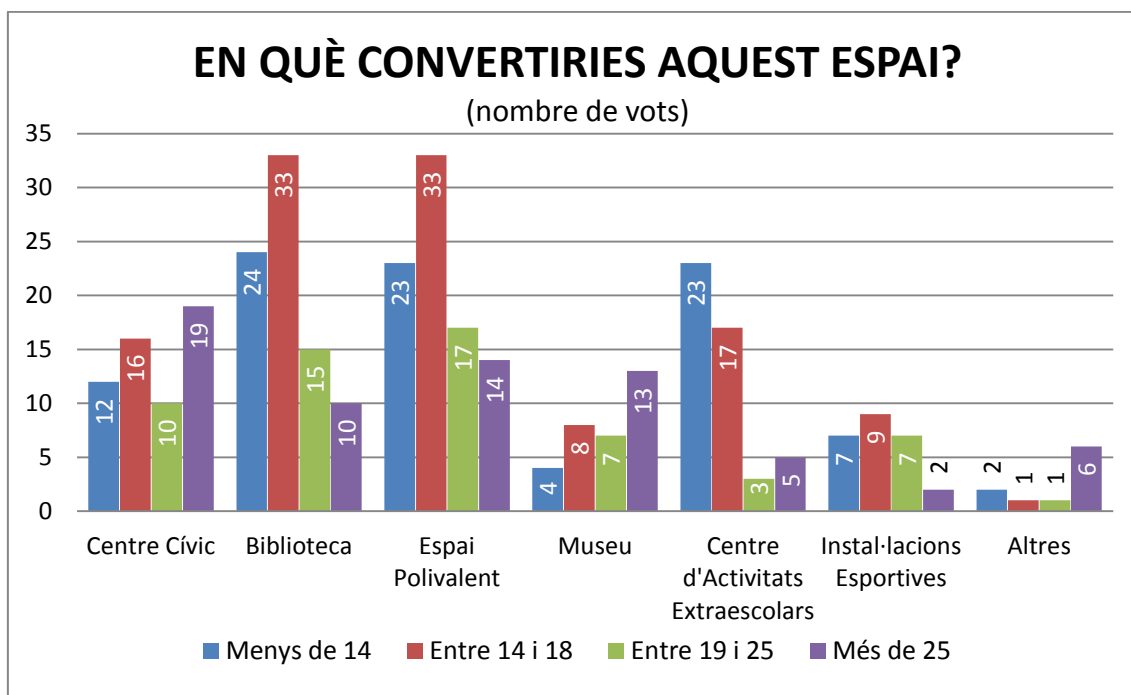
FRANJA	1a OPCIÓ	2a OPCIÓ	3a OPCIÓ
12-29	Espai Polivalent 46	Biblioteca 38	C. Activitats Extraescolars 30
30-44	Biblioteca 45	Espai Polivalent 39	C. Activitats Extraescolars 29
45-60	Espai Polivalent 38	Biblioteca 37	Centre Cívic 27
+60	Centre Cívic 22	Espai Polivalent 18	Museu 11
GENERAL	Espai Polivalent 141	Biblioteca 131	C. Activitats Extraescolars 84

FRANJA	4a OPCIÓ	5a OPCIÓ	6a OPCIÓ	7a OPCIÓ
12-29	Museu (29)	Instal·lacions Esportives (27)	Centre Cívic (13)	Altres (9)
30-44	Centre Cívic (13)	Museu (9)	Instal·lacions Esportives (9)	Altres (3)
45-60	C. Activitats Extraescolars (15)	Instal·lacions Esportives (14)	Museu (12)	Altres (2)
+60	Biblioteca (11)	C. Activitats Extraescolars (10)	Instal·lacions Esportives (5)	Altres (5)
GENERAL	Centre Cívic (81)	Museu (64)	Instal·lacions Esportives (55)	Altres (19)

Classificació de les opcions de recobriment segons el nombre de vots per franja.

8.2.3. EN FUNCIO DELS FILLS I LES SEVES EDATS

Un cop vistes les opinions de forma general i en funció de l'edat dels enquestats, veurem com influeix la presència de filles o fills en la presa d'aquest tipus de decisions. En aquest cas, en funció de l'activitat a la qual es destini l'edifici, aquest pot arribar a intervenir i influir en el seu dia a dia, de forma que no tot tipus d'instal·lacions i utilitats són igual de convenients.

Veient aquesta darrera comparació entre les votacions de les persones amb filles o fills, i les seves edats, és possible extreure una primera conclusió: la majoria de les persones amb fills menors d'edat, fins a 18 anys, dediquen algun dels seus tres vots a l'adquisició d'espais d'aprenentatge, com la biblioteca o el centre d'activitats extraescolars, o d'ús probable per aquests, com un espai polivalent, on per exemple, podrien assistir les escoles per realitzar algun tipus d'activitat. Com a conseqüència, es pot observar com les propostes de recobriment en forma de museu o d'instal·lacions esportives han tingut poc èxit entre les famílies, en general.

D'altra banda, la proposta d'un nou centre cívic ha tingut una valoració intermèdia, ja que no ha rebut tants vots com les principals, però més vots que les darreres. En aquest cas, el grup que ha destinat més vots a aquesta possibilitat ha estat el de les persones amb fills majors de 25 anys. Provablement, això ha succeït perquè les filles

són prou independents i, així, la decisió ha estat presa per gust propi de la persona enquestada, la qual és, en la majoria de casos, del grup de majors de 60 anys, entre les quals destaca aquesta mateixa opció.

8.3. CONCLUSIONS DE L'ESTUDI: això han demanat

Després de veure i analitzar els resultats de les 250 enquestes, ha arribat el moment de decidir quina és la millor opció per al recobriment de l'edifici de calderes de la fàbrica Pirelli. Es pot observar com en funció dels diferents paràmetres de l'enquesta realitzada, els resultats i gustos de la població són, sovint, diferent, però no sempre són incompatibles.

Amb tot això, hem vist com una de les opcions de l'enquesta, ha aconseguit situar-se entre les tres propostes més votades en totes les franges, a més de ser la millor valorada en general. Es tracta de la disponibilitat d'un **ESPAI POLIVALENT** que permeti l'acolliment d'una àmplia gamma d'usos i aplicacions, tant de tipus social com cultural. Així, la primera de les conclusions de l'estudi sociològic és que la possibilitat esmentada a ha de ser, necessàriament, una de les utilitats incloses en aquesta proposta de recobriment de l'edifici de calderes de la fàbrica Pirelli.

Tal i com consta en les característiques de l'edifici (veure punt 7. *L'edifici de calderes de la fàbrica Pirelli*), aquest ofereix una més que favorable disposició dels espais útils, la qual cosa permetria acollir diferents activitats dintre del mateix recinte. D'aquesta manera, per la seva presència entre les propostes millor valorades en quatre de les cinc categories²², la segona utilitat que acollirà el projecte serà una **BIBLIOTECA**. L'edifici de calderes de la fàbrica Pirelli es transformarà, parcialment, en un nou espai destinat al coneixement i, sobretot, al món estudiantil. La biblioteca del barri de Mar no només tindrà lloc per fonts documentals, sinó que també disposarà d'espais d'estudi col·lectiu amb l'objectiu de compartir coneixements i fomentar l'aprenentatge conjunt i la cooperació.

²² Tal com queda reflectit en la taula: "Classificació de les opcions de recobriment segons el nombre de vots per franja", de l'epígraf 2.2.2. En funció de l'edat, apartat e) Comparació

En conclusió, el recobrament de l'edifici de calderes de la fàbrica Pirelli intenta convertir 1.639m² en desús, en un nou espai on aprendre, compartir i crear. En altres paraules, i seguint l'objectiu d'aquest Treball de Recerca, unes instal·lacions que enriqueixin, social i culturalment, la ciutat de Vilanova i la Geltrú.

9. EL NOU EDIFICI DE CALDERES DE LA FÀBRICA PRIELLI: visualitzem les peticions d'un poble a través del disseny 3D

Arribats a aquest punt, abans de seguir, farem un petita recopilació del que hem pogut conèixer fins al moment:

- L'abans (origen), el durant (impacte) i el després (estat actual) de la fàbrica Pirelli a Vilanova i la Geltrú.
- Recobrament: la manera de conservar el patrimoni arquitectònic.
- Característiques de l'edifici de calderes de la fàbrica Pirelli.
- El que han demanat els i les vilanovines i vilanovins: un espai polivalent, una nova biblioteca al barri de Mar.

Amb tot això, finalment, ha arribat el moment de donar el darrer pas per assolir l'objectiu d'aquest Treball de Recerca. Tots els elements necessaris ja han estat compilats, de forma que és hora de convertir un edifici en desús en un espai útil i per tothom: el moment de formular la proposta de recobrament de l'edifici de calderes de la fàbrica Pirelli.

Gràcies al programa de disseny gràfic i modelat en tres dimensions, SketchUp²³, és possible veure una primera imatge d'allò en el que podria convertir-se l'edifici. A través dels plànols proporcionats pel Servei de Projectes Urbanístics i Paisatge de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú, s'han anat aixecant i construint les diferents parets, terres i sostres per poder veure i explorar un edifici de tanta importància històrica com ho és aquest.

Partint d'aquest primer pas, amb l'estructura d'aquest digitalitzada, s'han anat aplicant les modificacions corresponents per poder aplicar-hi les activitats obtingudes de l'estudi. Així, la proposta de recobrament de l'edifici de calderes està constituïda per les següents parts:

(Annex 8: *Edifici de calderes de la fàbrica Pirelli, proposta de recobrament*)

²³ La versió emprada ha estat SketchUp Pro 2016.

9.1. ACCESSIBILITAT

En primer lloc, seguint l'objectiu de fer unes instal·lacions per tothom, cal tenir en compte l'accessibilitat als diferents espais que el formen, per tal d'aconseguir-ho, cal tenir en compte, sobretot, el moviment vertical a través de les instal·lacions. Aquest aspecte, s'ha resolt amb la instal·lació d'un ascensor que es desplaça per tots els espais de l'edifici i les seves diverses instal·lacions. Com a alternativa a aquest, també es disposa d'unes escales per desplaçar-se per l'edifici.

El projecte de recobrament de l'edifici de calderes de la fàbrica Pirelli s'ha realitzat tenint en compte les mesures d'accessibilitat contemplades en l'*Ordre VIV/561/2010 "Accessibilitat en espais urbans"*. Algunes de les mesures reflectides en aquesta ordenança per als espais públics són:

ASCENSORS	Dimensions cabina: a)cabines d'una porta: 1,10 x 1,40 m b)cabines de dues portes enfrontades: 1,10 x 1,40 m c)cabines de dues portes en angle: 1,40 x 1,40
	Portes: -de la cabina i recinte: automàtiques. -amplada: $\geq 1,00$ m - davant es pot inscriure un diàmetre d'1,5 m
	Botoneres: -Alçada de col·locació: entre 0,70 i 1,20 m respecte del terra.
	Passamans: Alçada de col·locació: 900 ± 25 mm Han de tenir una secció transversal d'entre 30 i 45 mm, amb, com a mínim, 35mm dels paraments verticals.

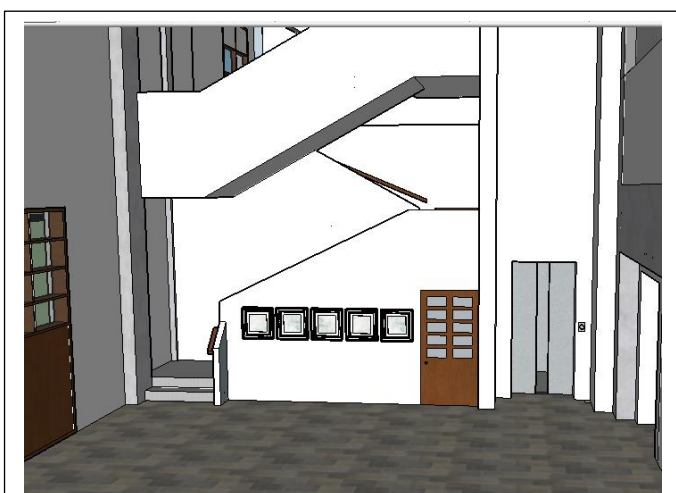
ESCALES	Amplada: $\geq 1,20$ m
	Trams: 3 graons, com a mínim, i 12, com a màxim
	Replans: entre trams: Amplada: la mateixa que l'escala Longitud: $\geq 1,20$ m
	Graons: Estesa ≥ 30 cm Alçària ≤ 16 cm Angle entre estesa i alçària: entre 75° i 90° .
	Baranes: es col·locaran quan existeixi desnivell lateral $> 0,55$ m -altura de col·locació: 0,90 m si el desnivell < 6 m; 1,10 m en la resta de casos

Coneixent les exigències i normatives, el nou ascensor disposa de dues portes d'apertura automàtica amb una cabina d'1,4 metres de llargada i 1,2 metres d'amplada, una superfície d'1,68m², i amb passamans a ambdós costats, a una alçada de 0,90 metres. El revestiment de l'ascensor, tant les parets com el terra, és de textures metàl·lics per donar un toc industrial a l'espai.

Finalment, l'escala principal de l'edifici, amb 12,9 metres d'alçada, està composta per 5 trams i un total de 48 esglaons. Cadascun d'aquesta mesura 1,20 metres d'amplada,

0,30m de fondària i amb una alçada entre ells de 0,16m.

L'escala està feta d'un material metàl·lic amb els passamans (col·locats a 1,00 metres d'alçada) de la mateixa fusteria que els finestrals. A més, sota l'escala, a la planta baixa, s'hi genera un petit magatzem d'11,7m².

Escales i ascensor a la planta Baixa, sala d'entrada. Entre aquests, el petit magatzem sota les escales

9.2. ENTRADA PRINCIPAL

Tot i no ser l'accés més gran i important, l'entrada principal de l'edifici es troba en el seu lateral est (amb la via del tren a l'esquena, la paret de l'esquerra). El primer espai al que s'accedeix és l'espai de major alçada de l'edifici, amb els seus 12,90 metres d'alçada i una superfície d'uns 100m².

En aquesta zona s'hi ubica un mostrador, com a punt d'informació, tant per la biblioteca com per l'espai polivalent. Des d'aquest espai és possible accedir a ambdues zones, a l'ascensor i a les escales.

Vista superior de la sala d'entrada a l'edifici. En aquest espai s'hi conserva el dipòsit vertical original de la fàbrica, d'entre 8 i 10 metres d'alçada.

Com a element central d'aquest espai, trobem el gran dipòsit vertical. Aquesta peça original ha estat l'escollida per mantenir i recordar la història de l'edifici i de la fàbrica Pirelli. També amb la intenció de recordar, s'han col·locat tota una sèrie de fotografies de la vida de la fàbrica a les parets, extretes de l'Arxiu Pirelli.²⁴

9.3. L'ESPAI POLIVALENT

La primera de les exigències de la població era la d'un espai adaptable a diferents activitats, la presència d'un espai polivalent a l'edifici de calderes de la fàbrica Pirelli. Aquest es troba ubicat en la nau sud de l'edifici: un espai de 363m² i 8,85 metres d'alçada lliure.

²⁴ L'Arxiu Pirelli és un Fons documental iniciat el 1902 amb l'assentament de la italiana a Vilanova i la Geltrú, i finalitzat amb el seu tancament a l'entrada del segle XXI

L'espai polivalent de l'edifici de calderes de la fàbrica Pirelli disposa de sistemes de so i il·luminació, adequats a qualsevol activitat que requereixi d'amplificació de so, microfonia, efectes de llum... A més, disposa d'un conjunt de tarimes mòbils amb les quals es possible el muntatge d'un escenari a l'espai. L'objectiu d'aquesta darrera característica és aconseguir no reduir les possibilitats de distribució i organització de l'espai alhora que poder disposar, si escau, d'un escenari.

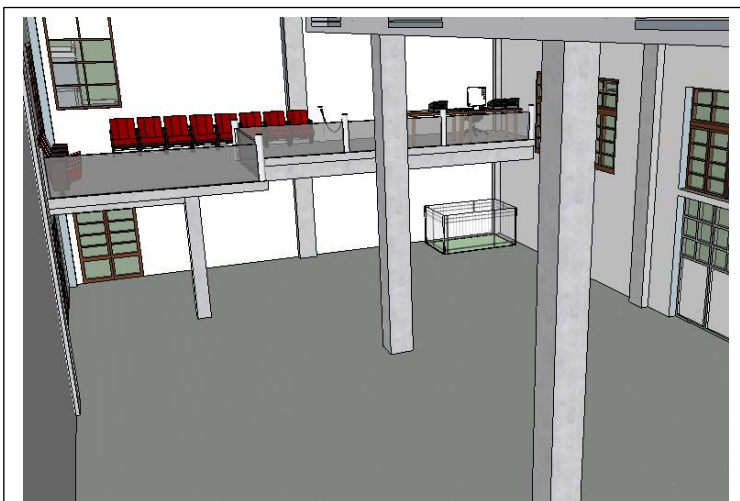
A aquest espai es possible accedir des de diversos punts: les grans portes de la façana sud, la porta connecta amb el magatzem, i després amb l'entrada (reservada per al personal autoritzat), accés des del passadís habilitat entre la sala polivalent i el saló d'entrada, finalment, l'espai disposa d'una darrera entrada pel lateral est de la construcció, des d'aquí es pot accedir directament a l'ascensor.

ESPAIS

a) **Sala:**

Els 363m² de sala es troben, en la gran majoria, lliures. Això permet la realització d'activitats de tot tipus, i la capacitat d'adaptació i distribució de l'espai en funció de les necessitats de l'esdeveniment.

Les parets han estat rehabilitades i pintades de blanc llis, mentre que les columnes, pilars i bigues s'han mantingut del material original, de formigó (de la mateixa manera que a la resta de l'edifici). El terra de la sala s'ha cobert de rajoles grises, mantenint el color original del l'espai²⁵.

Vista de l'espai polivalent, a la cantonada dreta inferior, el muntacàrregues cap al soterrani. A l'altell, la zona privada, amb les butaques vermelles i a l'esquella, el centre de control

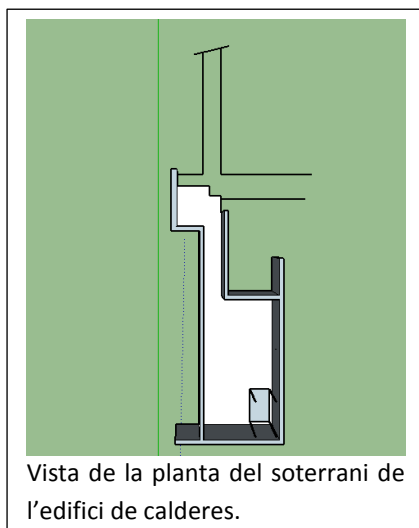
²⁵ Aquestes característiques originals han estat obtingudes de les fotografies proporcionades per l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú dels darrers accessos a l'edifici.

b) **Altell**

La part de l'altell de la segona planta que comunica amb aquest espai, s'ha dividit en dos zones: el centre de control de la sala, i un petit espai reservat per a persones amb mobilitat reduïda, o com a espai privat. El centre de control, format per 13m², disposa d'una visió general de l'espai i l'equipament necessari per controlar els sistemes d'il·luminació i so de la sala. L'espai reservat disposa de 30m² i 12 butaques mòbils.

La utilitat d'aquesta zona pot variar en funció de les exigències de l'esdeveniment. Així, el 43m² poden utilitzar-se, íntegrament, com a centre de control, com a espai per persones amb mobilitat reduïda, com a reservat privat...

c) **Soterrani:**

El soterrani de l'edifici de calderes de la fàbrica Pirelli es troba ubicat sota aquest espai polivalent, de forma que és possible l'accés directe a través del muntacàrregues situat en una de les cantonades, sota l'altell. D'aquesta manera, els 80m², aproximadament, disponibles poden emprar-se com a magatzem del material de l'espai.

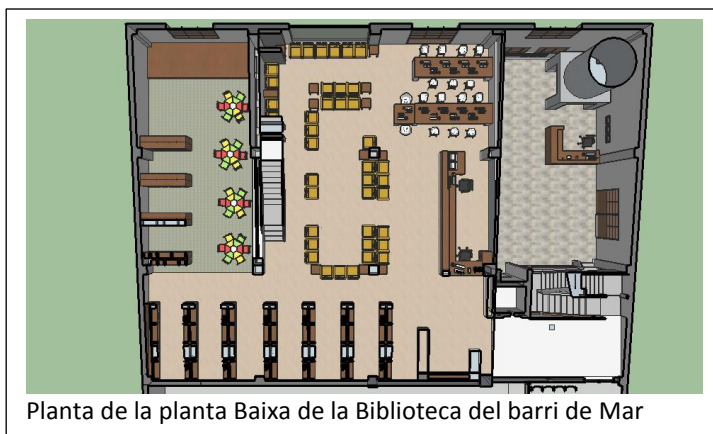
9.4. LA BIBLIOTECA

Centrada en el treball cooperatiu, la nova biblioteca del barri de Mar constituirà un centre de coneixement i aprenentatge adaptat a les necessitats del món actual. Unes instal·lacions on no només s'hi troben llibres i documents en paper, sinó un espai que aposta per les noves tecnologies i la integració d'aquestes en el procés de l'aprenentatge. Amb tot això, aquest espai dedica una part important a l'estudi, amb zones individuals i aules de treball cooperatiu, fomentant i facilitant, així, el treball en grup.

La població de les zones més properes a l'edifici de calderes de la fàbrica Pirelli, sobretot del sector sud de la ciutat, es troba al voltant dels 14.000 habitants²⁶. Per aquesta raó, seguint les recomanacions per al projecte d'una biblioteca del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, de la guia "L'arquitectura de la biblioteca. Recomanacions per a un projecte integral", la biblioteca que aquest allotja és classifica com a biblioteca de barri (fins a 15.000 habitants).

L'espai disponible per aquesta activitat consta d'uns 381,22m² i, en el seu moment, una alçada lliure de 8,4 metres. En un primer moment, la superfície d'aquest espai era massa petita per poder incloure-hi una biblioteca (tenint en compte les dimensions d'altres biblioteques de barri catalanes), no obstant, la gran distància vertical entre el terra i el sostre de l'edifici suposa un gran incentiu alhora d'utilitzar l'espai. Així, el projecte de recobriment inclou una divisió d'aquest espai vertical, donant lloc a una segona planta de 306,28m², de forma que la superfície útil total dedicada a la biblioteca del barri de Mar és de 687,5m² de sala, en dos espais de 4,00 metres d'alçada lliure cadascun.

D'aquesta manera, la biblioteca disposarà d'una superfície més que considerable, arribant a superar les dimensions habituals de les biblioteques d'aquest tipus, d'entre 500 i 650 m².

ESPAIS

a) **PLANTA BAIXA**

La primera planta de la biblioteca està destinada, principalment, al fons documental (bibliogràfic, periodístic i audiovisual), mostrador de préstec, informació i reprografia, zona d'accés a internet i a l'arxiu documental, l'àrea infantil, i la de lectura:

²⁶ Barri de Mar: 8.346 habitants, 0,902km²; Ribes Roges: 1821 habitants, 0,317km²; Plaça de la Sardana: 4009 habitants, 0,18km². Segons dades la pàgina oficial de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú.

- ÀREA DE PRÉSTEC, INFORMACIÓ I REPROGRAFIA: és tracta d'un espai d'uns 20m² amb una taula/mostrador de 2,30 x 7,00 metres. En un extrem d'aquest s'hi ubiquen els serveis de préstec i consultes al personal de la biblioteca, mentre que a l'altre extrem trobem el servei de reprografia, on es dona la possibilitat d'imprimir, fotocopiar i/o escanejar documents.
- ÀREA D'ACCÉS A INTERNET I CONSULTA DE L'ARXIU DOCUMENTAL: aquesta zona disposa de dues fileres d'ordinadors, un total de 16 equips, que permeten la connexió dels usuaris de la biblioteca a d'internet per tal de consultar informació de la xarxa i del fons documental de les instal·lacions. El maquinari es troba sobre dues taules d'1,10x4,40m, a 1,00m d'alçada, i una tercera 1,10x1,10m, a 0,80m d'alçada.

- ZONA INFANTIL:

aquest és un espai dedicat al públic més jove. Disposa de 81m², una sala de 13,19x6,18m oberta a la resta de l'espai per una de les parets. A més, inclou

Imatge de la planta Baixa de la biblioteca, amb la zona de lectura, la de connexió a la xarxa i el mostrador de préstecs, informació i reprografia.

un petit escenari de secció rectangular, amb 2,00m de profunditat i 6,18m d'amplada, situat a 0,30m d'alçada.

L'espai disposa de 4 prestatgeries de 2,5m d'amplada, 1,5m d'alçada i 0,35 de profunditat, amb un total de 15 metres lineals de prestatgeries. En aquest espai, seguint els criteris del col·legi d'Arquitectes de Catalunya²⁷, permet emmagatzemar uns 450 exemplars.

²⁷ En la guia "L'arquitectura de la biblioteca" del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, s'estipula que, de mitjana, el fons documental bibliogràfic ocupa un espai de 30 volums per metre lineal.

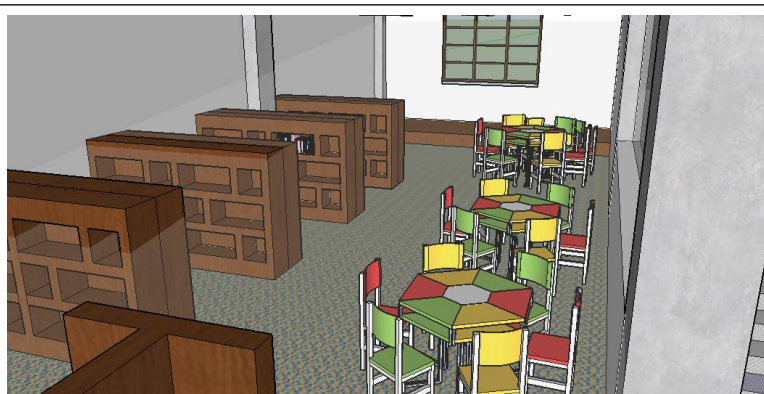
A més, la zona infantil disposa de 4 taules hexagonals amb 6 cadires per taula (una a cada costat de l'hexàgon), adaptades per als més petits, tant en mida com en decoració.

- FONS DOCUMENTAL: una part del fons de la biblioteca de mar és en forma de fons bibliogràfiques i l'altre en forma audiovisual (a més del fons digital).

En aquesta planta de la biblioteca es disposa de 13 prestatgeries (de 4,00m de longitud, 2,00m d'alçada i 0,35m de profunditat), cadascuna amb 20 prestatges d'1,00m de longitud, dedicades a tot tipus de llibres, revistes i documents en paper, amb un total de 260 metres lineals d'emmagatzematge. Amb aquest mobiliari, la planta baixa de la biblioteca és capaç d'acollir al voltant de 7.800 volums.

D'altra banda, el fons audiovisual es troba repartit en tres mòduls d'exposició de material audiovisual en forma d'"U": als extrems, un mòdul amb esglaonaments lleugers, amb tres nivells, i calaixos a la part inferior, de 0,60m de profunditat, 2,55 de longitud i una alçada d'1,2m, i un altre de 0,60x1,2x1,2m;

a la part frontal, un mòdul amb esglaonaments pronunciats, amb tres nivells, de 0,45m de

Planta Baixa biblioteca, imatge de la zona infantil.

profunditat, 2,37m de longitud i 1,35m d'alçada. D'aquest manera, la secció audiovisual pot allotjar al voltant dels 1.890 volums²⁸.

²⁸ En la guia "L'arquitectura de la biblioteca" del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, s'estipula que, de mitjana, els mòduls amb esglaonament lleuger de 3 altures i 0,90m d'amplada pot allotjar 225 CD i un calaix de 0,65m pot fer-ho amb 275 CD; mentre, els mòduls amb esglaonament pronunciat de 3 nivells i 0,90m d'amplada emmagatzema fins a 210 CD.

- **ZONA DE LECTURA:** la secció central de la planta baixa s'ha destinat a aquesta utilitat. Per aquesta raó, han estat repartides per l'espai un total de 40 seients i 12 tauletes des d'on poder gaudir de la lectura davant del més gran dels finestrals de l'edifici.

D'aquesta manera, la planta baixa de la biblioteca amb les seves zones diferenciades, és una part destinada, principalment, a la lectura com a objectiu d'oci i descans, és a dir, un espai per relaxar-se llegint i enriquint-se culturalment.

Imatge dels dos nivells de la biblioteca de Mar.

b) **PLANTA PRIMERA**

De diferent forma a la planta baixa, aquesta nova planta de la biblioteca està més enfocada a l'estudi, tant individual com col·lectiu. Per aquesta raó, els 306m² de planta s'han repartit en: aules d'estudi cooperatiu, espai per l'estudi individual, i dos petits espais de lectura i fons documental.

- **FONS DOCUMENTAL 1ª PLANTA:** El primer espai d'aquesta planta consisteix en una extensió del fons documental de la biblioteca (de menor dimensió que el de la planta baixa). Aquí, es disposa de 10 prestatgeries de dimensions iguals als esmentats anteriorment, amb un total de 200 metres lineals, que donen com a resultat, la possibilitat d'acollir 6.000 volums bibliogràfics més, acumulant, així, un total de 13.800 unitats.
- **ZONA DE LECTURA DE LA 1ª PLANTA:** a l'altre extrem del fons documental d'aquest mateix pis, s'hi ubica una altre petita zona de lectura, habilitada amb seients i tauletes, novament. En aquest cas: 27 seients i 6 taules.

- **ESTUDI INDIVIDUAL:** en forma d'una extensa taula, al voltant del forat central de la planta primera de la biblioteca, es troba la zona destinada al treball individual. En total, la biblioteca disposa de 20,64 metres lineals de taula, així, tenint en compte que l'espai de treball necessari oscil·la entre els 0,90m i l'1,40m, la longitud de la taula ha estat dividida en 20 espais de treball, d'1,00m d'amplada, aproximadament, per persona.
- **AULES D'ESTUDI:** L'espai disponible per aquesta darrera activitat de la biblioteca és un rectangle de 17,8x3,5m. Tenint això en compte, en aquest espai s'instal·laran un total de 5 bucs d'entre 6 persones. Cadascuna d'aquestes aules, de dimensions 3,2x3,5m, disposa d'una taula de 2,50x1,20m i 6 cadires.

Biblioteca a través dels finestrals de la façana nord.

9.5. ALTRES ESPAIS

L'espai ubicat sota la sala de calderes de la fàbrica Pirelli, de més de 355m² útils i 2,6 metres d'alçada lliure (les jàsseres fan reduir l'alçada de 3,30m a la qual es troba la llosa del sostre), s'ha emprat, en la major part, com a magatzem de les instal·lacions de l'edifici (com a instal·lacions municipals, també pot ser emprat per tasques de l'Ajuntament, en general). L'altre part d'aquesta sala, prop d'un terç de l'espai, és on s'han instal·lat els serveis de l'edifici de calderes (homes, dones, i persones amb mobilitat reduïda).

Planta de la planta Baixa de l'edifici, amb la sala d'entrada, el magatzem, els serveis i el passadís cap a l'espai polivalent

No s'ha aplicat cap de les altres activitats proposades a l'enquesta en aquesta zona degut a la reduïda alçada disponible: tot i que és prou elevada en la majoria dels casos (en alguns és encara inferior a 2,60m, arribant als 2,15m), no és de fàcil adaptació a les propostes següents de l'estudi sociològic. D'altra banda, les

instal·lacions de l'espai, també requerien d'un bon magatzem on poder mantenir els diferents elements d'ús esporàdic, tant de la biblioteca com de l'espai polivalent.

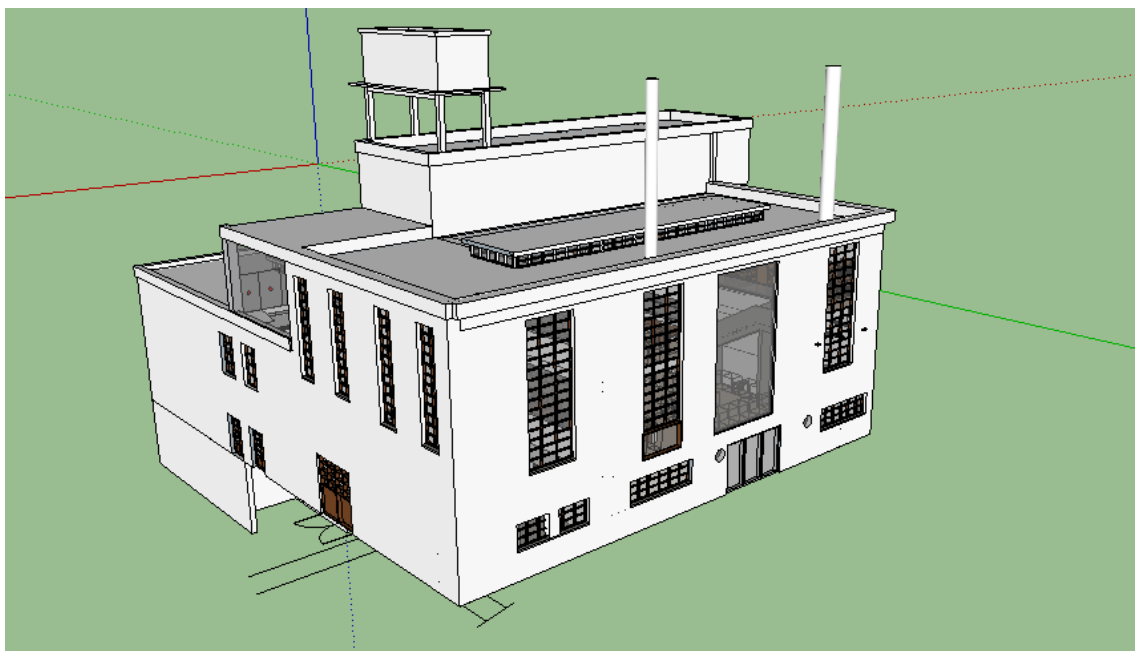
Finalment, l'espai dels dipòsits de combustible de l'edifici, s'ha mantingut com a sala de màquines, per al sistema de refrigeració i calefacció. La totalitat dels espais de l'edifici disposen d'un sistema de ventilació que permet escalfar o refredar els espais en funció de l'època de l'any i les necessitats del públic assistent a les instal·lacions.

9.6. EL NOU EDIFICI EN XIFRES

Fins aquí, hem pogut conèixer quines són les diverses utilitats i espais de la proposta de recobriment de l'edifici de calderes de la fàbrica Pirelli. Així, hem aconseguit aplicar les demandes de la gent de Vilanova i la Geltrú a un edifici d'importància històrica que ha estat oblidat des del tancament de la fàbrica.

Els usos i aplicacions dels diferents espais del nou edifici de calderes poden resumir-se en la següent taula:

ACTIVITAT	ESPAI	SUPERFÍCIE DE L'ESPAI (metres quadrats)	SUPERFÍCIE TOTAL DE MATEIX ÚS (metres quadrats)
Entrada			100
Espai polivalent	Sala	363	486
	Altell	43	
	Magatzem	80	
Biblioteca	Planta Baixa	381	687
	Planta Primera	306	
Baixos	Magatzem	269	355
	Serveis (2)	48	
	Passadís Espai polivalent-entrada	38	
Planta Segon	Sala de màquines		161

Exterior de l'edifici de calderes de la fàbrica Pirelli, façanes nord i est. Disseny en SketchUp Pro 2016.

(Per veure el disseny complet de l'edifici, veure Annex 8. *Edifici de calderes de la fàbrica Pirelli, proposta de recobrament*)

10. CONCLUSIÓ

Un espai d'enriquiment sociocultural a partir d'un edifici històric en desús per satisfer les necessitats de la població actual, és possible. Així és com queda resolta la hipòtesi d'aquest Treball de Recerca, com, a partir d'un estudi sociològic de la demanda de la població, ha estat possible conèixer les mancances principals del barri de Mar de Vilanova i la Geltrú i, d'aquesta manera, poder aplicar-les i trobar la manera de solucionar-les.

Amb aquest Treball de Recerca, queda assolit l'objectiu de formular una proposta de recobriment prou coherent i real com perquè l'Ajuntament tingui en compte les grans possibilitats d'aquestes "quatre parets" abandonades al mig de la ciutat de Vilanova i la Geltrú. No obstant, aquest no ha estat el veritable objectiu, sinó que el que aquest Treball de Recerca ha permès és trobar la resposta, gràcies a fonts internes de l'Ajuntament, de que el motiu de no haver actuat en aquest espai des de que va ser adquirit a principis del segle XXI és, ni més ni menys, que la falta de pressupost, un motiu prou crític i feble per deixar desaparèixer una història; una història de totes i tots; veure com es deixa perdre la història de la nostra Vilanova i la Geltrú.

D'altra banda, ha estat possible participar, hipotèticament, en el desenvolupament de la ciutat. L'objectiu amagat d'aquest projecte no era altre que poder aportar alguna cosa a la meua ciutat i, tot i que, probablement, això no vagi més enllà d'aquestes pàgines, la sensació d'haver aportat noves dades i propostes d'actuació per millorar-la, han estat presents al llarg de tot aquest. De la mateixa manera, el missatge amagat de que tot habitant hauria d'involucrar-se en el desenvolupament i millora de la seva població, ha estat enviat. Per totes aquestes raons, podem dir que aquest Treball de Recerca ha complert els seus objectius.

Reprenent l'ordre de continguts, en primer lloc ha estat possible conèixer com va ser possible el creixement i expansió de la ciutat el segle XX davant les nefastes condicions que s'havien collit del segle passat. S'ha demostrat com l'arribada de Pirelli va suposar un renaixement per la ciutat de Vilanova i la Geltrú i com, al llarg de tot un segle, va anar innovant, millorant i afavorint als treballadors amb la seva, més que evident,

postura progressista i avançada en relació al sector dels treballadors, impulsant el facto humà en una empresa que va acostar-se als dos milers de treballadors.

Tornant al resultat del treball, s'ha aconseguit aplicar una metodologia prou real, com ho es un estudi sociològic de les demandes de la població, enquestant a 250 persones per conèixer una l'opinió de part dels i les vilanovines i vilanovins. Això ha permès conèixer com les diferents edats tenen tendències i idees diferents en referència a les necessitats d'un barri.

En definitiva, s'ha aconseguit proposar una millora per la ciutat en forma del recobrament de l'edifici de calderes de la fàbrica Pirelli. S'ha trobat la manera d'aportar un enriquiment sociocultural a Vilanova i la Geltrú, gràcies a la història de la vila. Amb altres paraules, aprofitar el passat per millorar el present i el futur.

~ Perquè una Vilanova i la Geltrú millor, és possible ~

11. GLOSSARI

Recobrament de l'edifici de
calderes de l'antiga fàbrica Pirelli

VOCABULARI DE LA REHABILITACIÓ

- **RECOBRAR:** tornar a entrar en possessió d'una cosa que hom havia perdut, o tornar a l'estat normal.
- **RECUPERACIÓ:** conjunt d'operacions tendents a recobrar un edifici, aprofitant-lo per un ús determinat.
- **REHABILITACIÓ:** habilitar de nou un edifici, fent-lo apte per al seu us primitiu.
- **REUTILITZACIÓ:** tornar a emprar un edifici després de la seva recuperació.
- **REESTRUCTURACIÓ:** acció de donar una nova estructura a l'edifici, ja sigui implantant nous elements estructurals o ampliant els existents amb augment de plantes.
- **CONSERVACIÓ:** realitzar obres de manteniment necessàries per al correcte funcionament d'un edifici.
- **CONSOLIDACIÓ:** assegurar, reforçar, enfortir, donar fermesa i solidesa a una edificació, tornant inclòs a unir el que s'ha trencat.
- **RESTAURACIÓ:** conjunt d'operacions portades a terme per recuperar la imatge original de l'edifici.
- **RESTITUIR:** conjunt d'operacions portades a terme per recuperar a aconseguir l'espai arquitectònic primitiu de l'edifici.
- **REFORMAR:** conjunt d'operacions tendents a donar una nova forma a una edificació o a una espai arquitectònic.

12. FONTS D'INFORMACIÓ

a) HEMEROTECA

Virella Bloda, Albert (1949-1951). *Industrias Villanovesas*. Vilanova i la Geltrú: Diario de Villanueva y Geltrú.

Foguet i Boreu, Francesc (hivern 2005-2006). *“Atado y bien atado”: de la dictadura a la monarquia, de Vilanova y la Geltrú estant*. Vilafranca del Penedès: Del Penedès.

Diversos autors. (20 de novembre de 1992). *90 anys de Cables Pirelli*. Vilanova i la Geltrú: Diari de Vilanova

Redacció (octubre 2001). *Pirelli, un espai per al segle XXI*. Vilanova i la Geltrú: 08800 la revista de VNG

Redacció (gener 2002). *Idees per a l'espai Pirelli*. Vilanova i la Geltrú: 08800 la revista de VNG

Redacció (gener 2006). *1902 Pirelli. Passat, present i futur a Vilanova i la Geltrú*. Vilanova i la Geltrú: Prysmian Cables & Systems.

Diversos autors (22 de Setembre del 2002). *Neix l'Eixample de Mar*. L'Hora: diari independent, català, comarcal i democràtic.

Dossier de premsa. *Espais recobrats. Nou ús del patrimoni industrial català*.

(Els documents més destacats han estat adjuntats en el llapis de memòria a la carpeta *Hemeroteca*)

b) BIBLIOGRAFIA

Tubau i Garcia, Albert; Parés, Àngels; Prats, Carles (1999). *El Llibre del mestre. 1, Història*. Vilanova i la Geltrú: El Cep i la Nansa.

Virella Bloda, albert (1992). *Els anys tristos (1881-19000) Crònica de la decadència de Vilanova i la Geltrú*. Sant Sadurní: Institut d'Estudis Penedesencs

Tubau i Garcia, Albert (1993). *90 anys de Pirelli A Vilanova*. Vilanova i la Geltrú: Consell comarcal del Garraf.

Reales, Lluís (1992). *Pirelli: 90 anys innovant a Espanya: 1902-1992*. Cables Pirelli.

Canalis Nieto, Xavi (2000). *Crònica de la guerra Civil a Vilanova i la Geltrú*. Vilanova i la Geltrú: L'Hora del Garraf.

Lleó i Albà, Anna (2017). *Vilanova i la Geltrú desapareguda: des de baix a mar*. Barcelona: Editorial Efadós.

Ajuntament de Vilanova i la Geltrú (1981). *"Per un planteig del futur"*. Vilanova i la Geltrú: Il·lustríssim Ajuntament de Vilanova i la Geltrú.

Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (desembre 2003). *L'arquitectura de la biblioteca. Recomanacions per un projecte integral*. Amb la col·laboració de la Generalitat de Catalunya i la Diputació de Barcelona.

c) WEBGRAFIA

Pirelli & Cia, Pirelli. <https://www.pirelli.com/>

Prensa digitalitzada. <http://xacpremsa.cultura.gencat.cat/pandora/>

Fondazione Pirelli. <http://www.fondazionepirelli.org/>

Fons Local Digitalitzat. Ajuntament de Vilanova i la Geltrú. http://www.vilanova.cat/html/tema/bm/bm/fons_digitalizat.html#anch-1

Memòria Digital de Catalunya. Coordinada pel Consorci de Serveis Universitaris de Catalunya (CSUC). <http://mdc1.csuc.cat/>

Mariano Galindo Gómez, Luis Fernando Blázquez Morales. Museo Virtual. http://historico.oepm.es/museovirtual/galerias_tematicas.php?tipo=EMPRESA&xml=Societ%C3%A0%20Italiana%20Pirelli.xml

Diccionari de Sindicalistes i Cronologia de la Historia del Moviment Obrer de Vilanova i la Geltrú. <http://www.veuobrera.org/index10.htm>

ICGC. Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya. Cartoteca Digital. <http://cartotecadigital.icc.cat/cdm/landingpage/collection/catalunya>

Pirelli: 1872-1915: La fundazione. <http://www.economia.rai.it/articoli/pirelli-1872-1915-la-fondazione/6131/default.aspx>

Construmática. Metaportal de Arquitectura, Ingeniería y Construcción. https://www.construmatica.com/construpedia/Restauraci%C3%B3n_y_Rehabilitaci%C3%B3n.Fundamentos_de_la_Rehabilitaci%C3%B3n:La_Rehabilitaci%C3%B3n

TV3 Notícies 324. <http://www.ccma.cat/324/>

Plans de millora urbana i Plans especials de reforma interior: PERI de l'àmbit Pirelli Mar. Ajuntament de Vilanova i la Geltrú. http://www.vilanova.cat/html/tema/urbanisme_i_habitatge/pm.html#anch-3

Espais Recobrats. Nou ús del patrimoni industrial català. <https://www.espaisrecobrats.cat/>

Agencia Estatal Boletín Oficial del Estado. Gobierno de España, Ministerio de Presidencia, Relaciones com las Cortes e Igualdad. <https://www.boe.es/>

Portal Jurídic de Catalunya. Generalitat de Catalunya. <https://portaljuridic.gencat.cat/ca/>

ANNEXOS

Recobrament de l'edifici de
calderes de l'antiga fàbrica Pirelli

ÍNDIX

ANNEX 1. Fàbriques Tèxtil Vilanovines del segle XIX.....	3
ANNEX 2. Condicions Laborals dels treballadors de la Pirelli.....	5
ANNEX 3. De Pirelli a Prysmian.....	6
ANNEX 4. Relació entre conceptes de la rehabilitació.....	7
ANNEX 5. Plànols de l'edifici de calderes de la fàbrica Pirelli.....	8
ANNEX 6. Estat actual de l'edifici de calderes de la fàbrica Pirelli.....	13
ANNEX 7. L'enquesta i els resultats.....	15
ANNEX 8. Edifici de calderes de la fàbrica Pirelli, proposta de recobrament ..	21

ANNEX 1. FÀBRIQUES TÈXTILS VILANOVINES DEL SEGLE XIX

Al llarg del segle XIX, amb la industrialització vilanovina, obriren les seves portes un total de 8 fàbriques dedicades al tèxtil:

(Els noms esmentats de les diferents empreses són els que estaven en vigor l'any 1901: les empreses de l'època canviaven contínuament la seva raó social en funció dels socis capitalistes que la constituïen)

DATA	RAÓ SOCIAL	UBICACIÓ	DENOMINACIÓ POPULAR	OBSERVACIONS
1833	Roquer, Gumà i Cia.	c/ Francesc Macià, entre la Rambla Principal i el c/ Lleida	Fàbrica de la Rambla	Inici de la producció el 1839 com a Gumà, Ferrer i Cia.
1846	Amigó, Montcunill i Cia.	Portal de la plaça dels Carros, c/ Llibertat, a banda i banda del c/ Tetuà	Fàbrica del Portal	Tancà portes l'any 1898
1848	Juan Ferrer-Vidal S.en C.	Rambla de la pau, entre c/ del Gas i c/ Soler	Fàbrica de Mar	
1853	Samà, Bresca i Cia.	Cantonada del c/ de l'Aigua i l'actual c/ Pare Garí	Fàbrica del carrer de l'Aigua	L'única a Vilanova de teixits de llana. Fa fallida el 1890
1854	Escoda i Cia.	Final del c/ Sant Roc.	Fàbrica del carrer Sant de Roc	Inicialment anomenada Santacana, Sadurní i Cia. Cremada el 1913.

1855	Puig, Rafecas, Marqués i Cia.	Entre el c/ Tarragona, c/ Agricultors i plaça de Cap de Creu	Cal Xoriguer o Fàbrica de Sant Joan	Tancada el 1910 i reoberta el 1911 com a Fàbriques Marqués, S.A.
1878	Manuel Marqués i Cia.	Entre el c/ Llansa, c/ Havana i la Rambla Nova (actual Rambla Samà)	Cal Marqués	Inicialment Marquès Hermanos i cia.
1880	Bach Hermanos	Entre la Rambla Nova (Actual Rambla Samà), el c/ Jardí i la rasa d'en Miquelet	Cal Ganeta	Inicialment Soterias i Cia. (fallida el 1889).

Al llarg del segle XIX també van aparèixer fàbriques d'altres sectors a la vila, enter les quals podem destacar:

- 1852: Foneria d'Isidre Roset;
- 1854: Fàbrica de gas de Josep Ferrer i Vidal, per a la il·luminació de la fàbrica de Mar i més tard per l'enllumenat de la ciutat.
- 1861: Acueducto Príncipe Alfonso (Aigua Vella): per Samà, Reventós i Cia. Porta l'aigua a Vilanova des de Castellet (uns 345 m³/d).
- 1867: Fàbrica de tubs Manuel Tomàs.
- 1880: Acueducto villanovés (Aigua Nova): per Manuel Tomàs i Bertran. Nou subministrament d'aigua des de Santa Oliva.
- 1881: Banc de Vilanova; de la mà de Francesc Gumà i Ferran entre altres col·laboradors.
- 1886: La Papelera del Este de España, per Ricart i Cia., més tard, La Paperera Catalana, per Josep Aloy (1924).

ANNEX 2. CONDICIONS LABORALS

Els dirigents de Pirelli, amb les seves polítiques socials progressistes, des del primer moment van deixar clara la normativa de la fàbrica en un extens reglament format per onze articles. En aquest conjunt de normes trobaríem algunes com:

- Jornada laboral ordinària de 10 hores efectives diàries (ampliables a 12 en funció de la demanda de la producció).
- Els pagaments s'efectuaven els dissabtes e cada setmana.
- Els obrers que deixaven la feina podrien exigir que se'ls abonés el seu salari en un termini de 24 hores.

Les mesures de seguretat, especialment davant la possibilitat d'un incendi, eren molt estrictes, i cada nit un cos de guàrdia s'ocupava de vigilar el recinte:

- Prohibit fumar dintre de la fàbrica.
- Prohibit portar llumins a la fàbrica.
- Prohibit introduir begudes alcohòliques a l'edifici
- Prohibit menjar fora de l'horari i els espais estipulats.

ANNEX 3. DE PIRELLI A PRYSMIAN

Degut a les dimensions i potencial de l'empresa, Pirelli va dividir-se en tres divisions l'any 1988, les quals repartien el control dels diferents centres de producció en funció dels seus productes: pneumàtics, cables i productes diversificats. No obstant, aquesta divisió va acabar sent modificada dos anys més tard, el 1990, eliminant la divisió de dels productes diversificats. D'aquesta manera, l'empresa va dividir-se en dos grans blocs independents amb els seus productes i les seves comissions directives, però ambdues seguien formant part de l'empresa Pirelli.

Amb tot això, a l'entrada del nou segle XXI, Pirelli seguia sent una de les principals potències en termes de pneumàtics i cables, tot i la dràstica reducció de plantilla (d'uns 52.500 a 38.500 empleats) i de nombre de factories (de 103 a 74) de principis de la dècada de 1990, gràcies a les seves contínues investigacions i innovacions per millorar i renovar els seus productes. No obstant, el juliol del 2001 Pirelli inicià un procés de desconexió d'una de les seves divisions, que no finalitzarà fins quatre anys més tard.

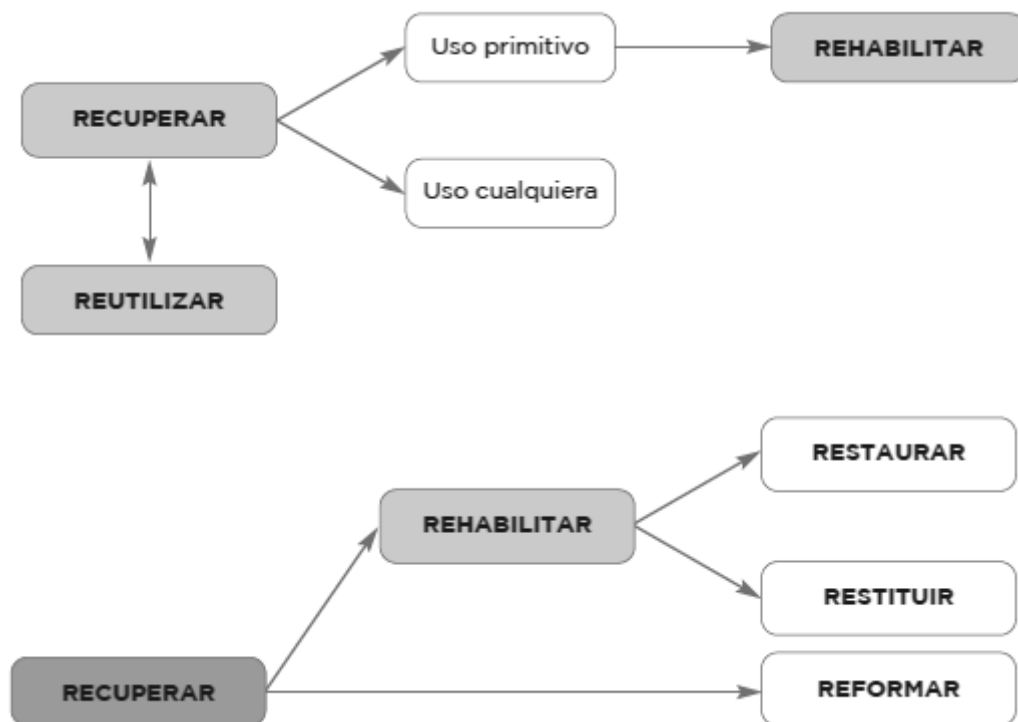
La divisió de cables, anomenada "Cavi e Sistemi Energia e Telecomunicazioni" (Cables i Sistemes d'energia i Telecomunicacions), en la qual es trobava inclosa la fabrica de Vilanova, va veure's involucrada en un procés de venda per part de la directiva italiana. Després de totes els conflictes i dificultats que comporta una gestió d'aquest tipus, l'1 de juny de 2005, a Milà, s'anuncia, en un comunicat de Pirelli & C. SpA i Goldman Sachs Capital Partners (fundada inicialment el 1869 per l'alemany Marcus Goldman i el nord-americà Samuel Sachs), l'acord de venda de la divisió de cablejat, que l'any 2004 arribà als 3.208 milions d'euros en vendes i formada per 12.000 empleats i 52 centres de producció arreu del món, per un valor empresarial d'1,3 Bilions d'euros. Després de la transacció, el 28 de juliol de 2005, la empresa encarregada de la divisió del cables i sistemes d'energia de telecomunicacions va experimentar un canvi d'accionariat, i amb ell, un canvi de logotip i nom, donant lloc a la coneguda actualment com Prysmian.

ANNEX 4. RELACIÓ ENTRE CONCEPTES DE LA REHABILITACIÓ

El concepte de “recuperació d’edificis”, engloba una gran varietat de termes que estan relacionats, però que tenen les seves diferències (veure Glossari: vocabulari de la rehabilitació)

Coneixent les definicions, cal conèixer com es relacionen aquests conceptes i com s’enllacen en funció dels objectius a assolir.

- RECUPERACIÓ I REHABILITACIÓ:

- GRAUS D'INTERVENCIÓ:

Annex 5. Plànols de l'edifici de calderes de la fàbrica Pirelli

DADES DELS PLÀNOLS:

Ajuntament de Vilanova i la Geltrú.

Ciutat Sostenible i Participació.

Servei de Projectes Urbanístics i Paisatge

Projecte: Espai Pirelli (edifici de les calderes)

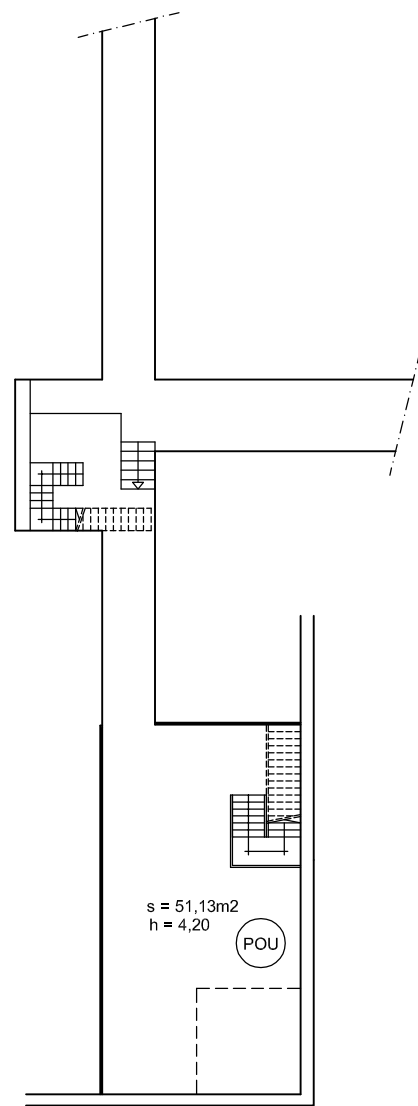
Projecte executiu: 0901

Arquitecte: Jordi Miralles i Tintoré

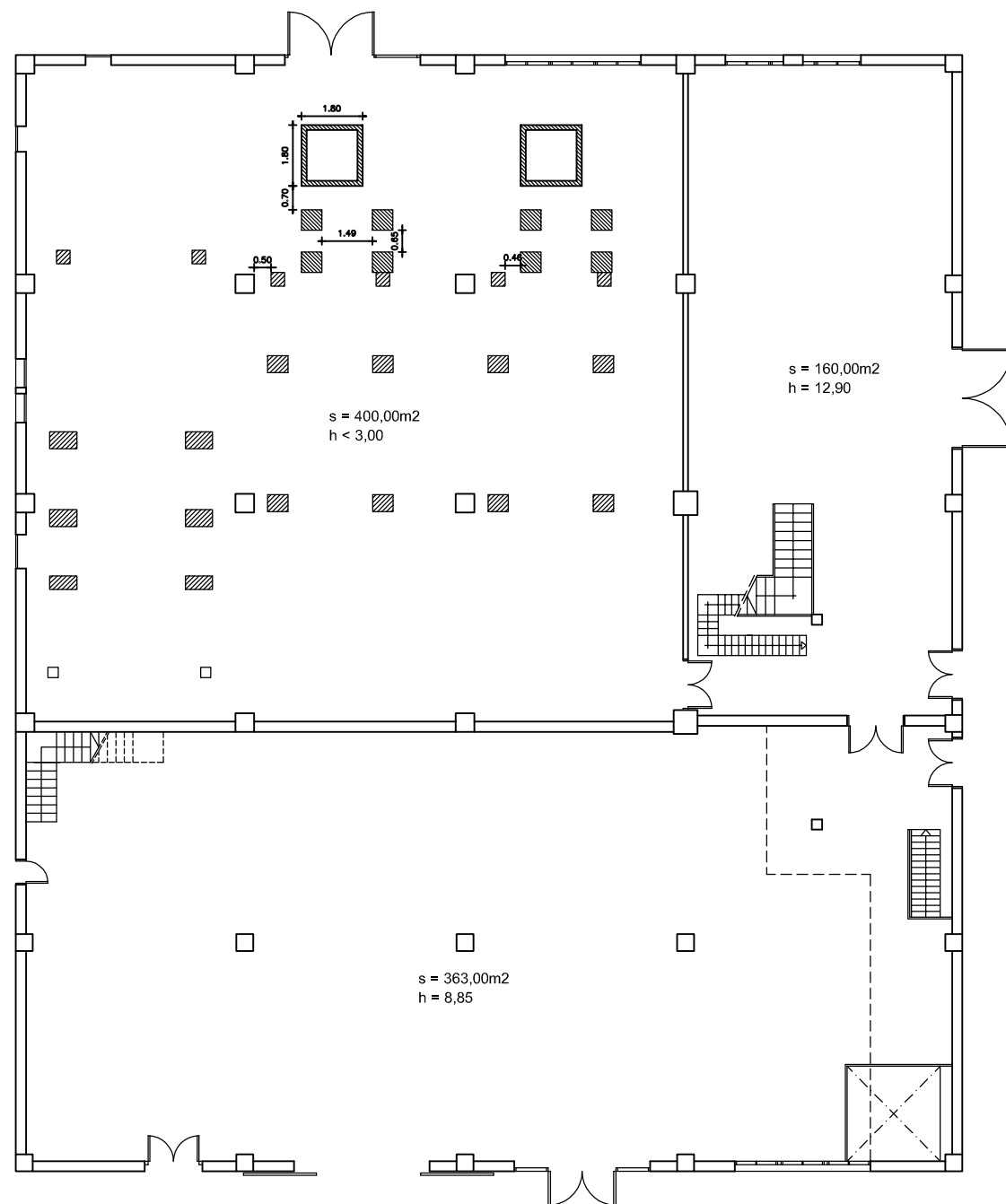
Situació: Parc de Baix-A-Mar

Dibuixat: Francesc Puig i Veà; Belén Garcia Quiñones

Escala: 1/200

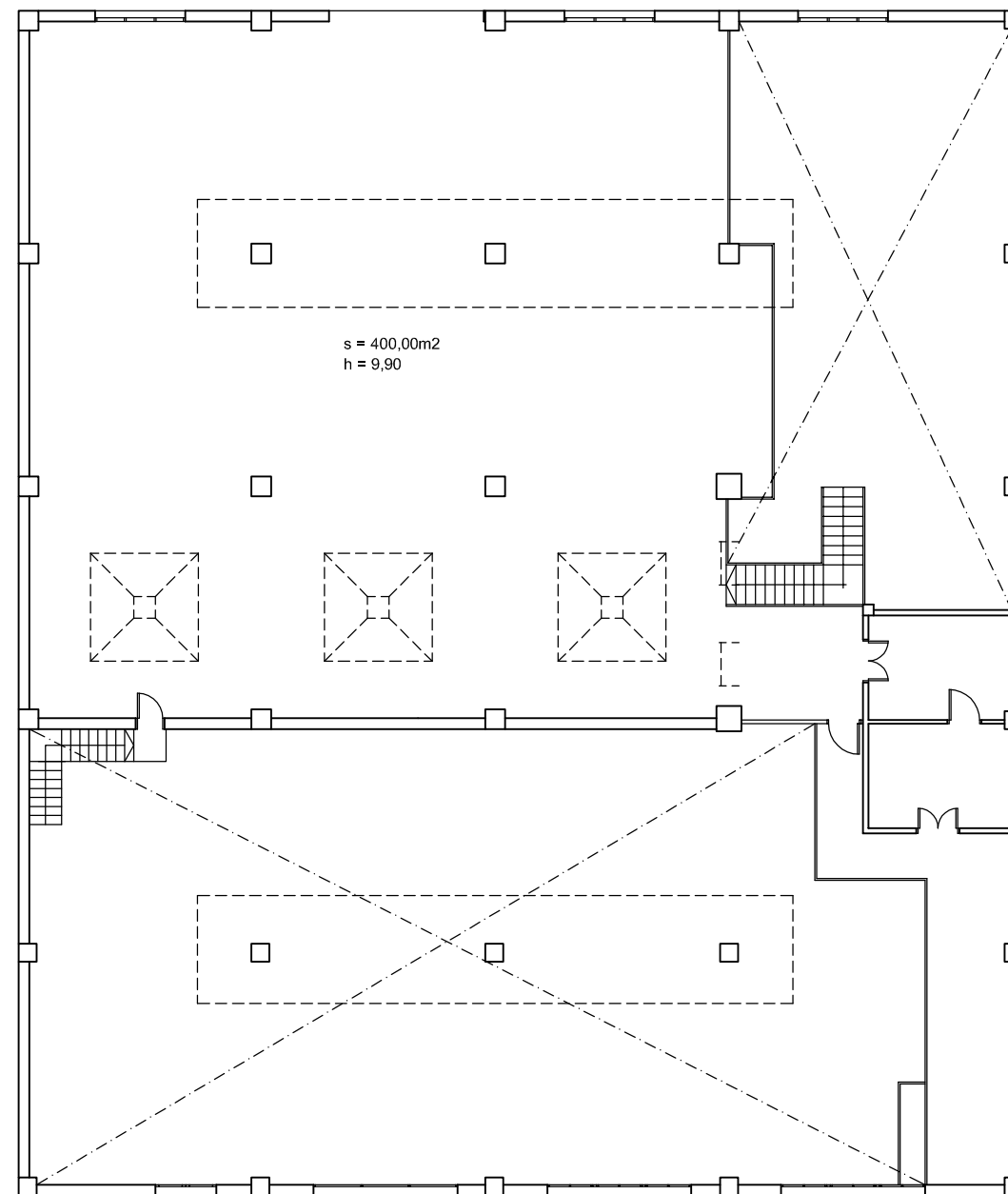

PLANTA SOTERRANI

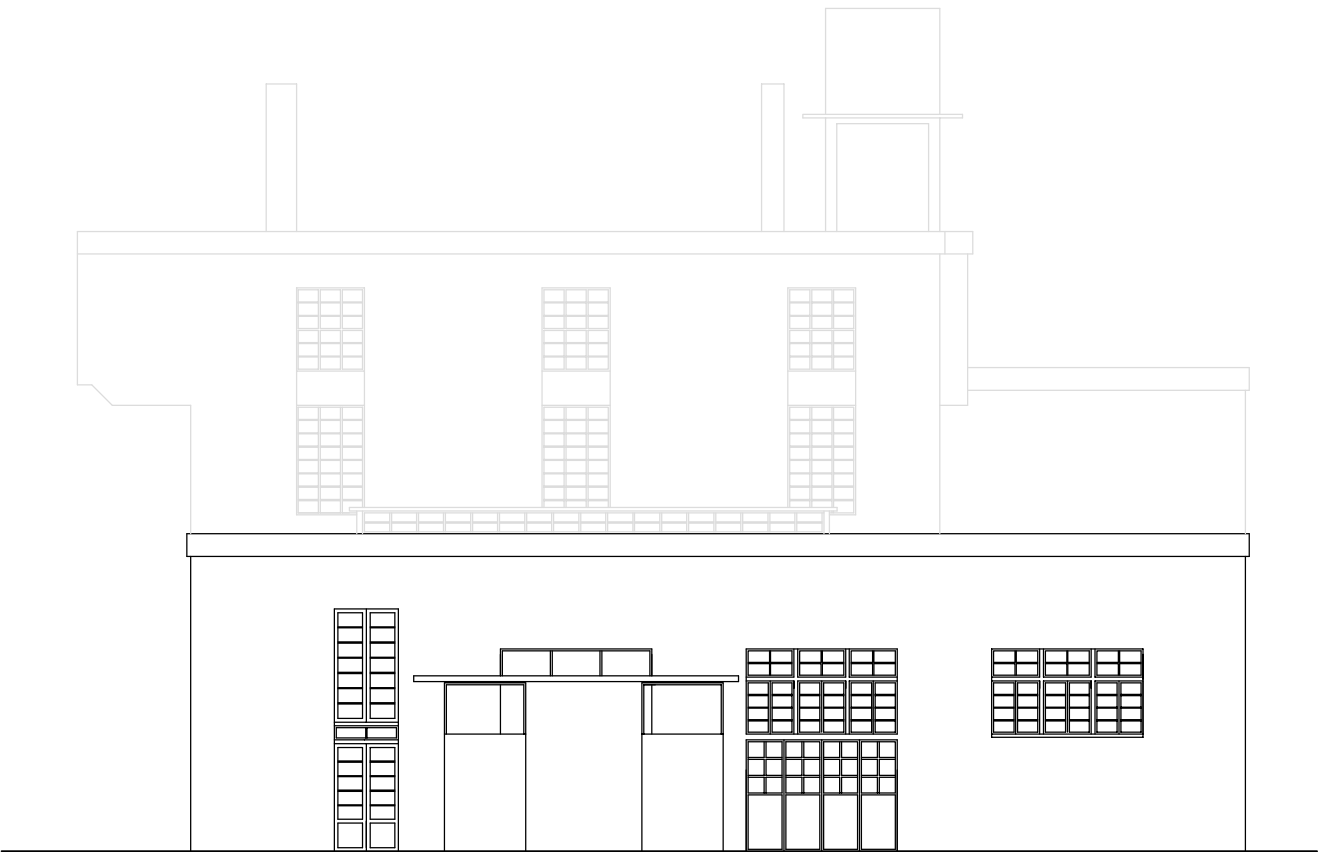
PLANTA BAIXA
superfície construïda=923,00m2

AJUNTAMENT DE VILANOVA I LA GELTRÚ			
Ciutat Sostenible i Participació Servei de Projectes Urbanístics i Paisatge			
PROJECTE:			PROJECTE EXECUTIU
ESPAI PIRELLI (edifici de les calderes)			0901
ARQUITECTE:		DATA:	NORD:
JORDI MIRALLES I TINTORÉ		AGOST 2009	
SITUACIÓ:	DIBUIXAT:	PLANOL I ESCALA:	Nº PLANOL:
PARC DE BAIX-A-MAR	FRANCESC PUIG I VEA BELEN GARCIA QUIRONES	PLANTES SOTERRANI I BAIXA ESTAT ACTUAL	1/200 1

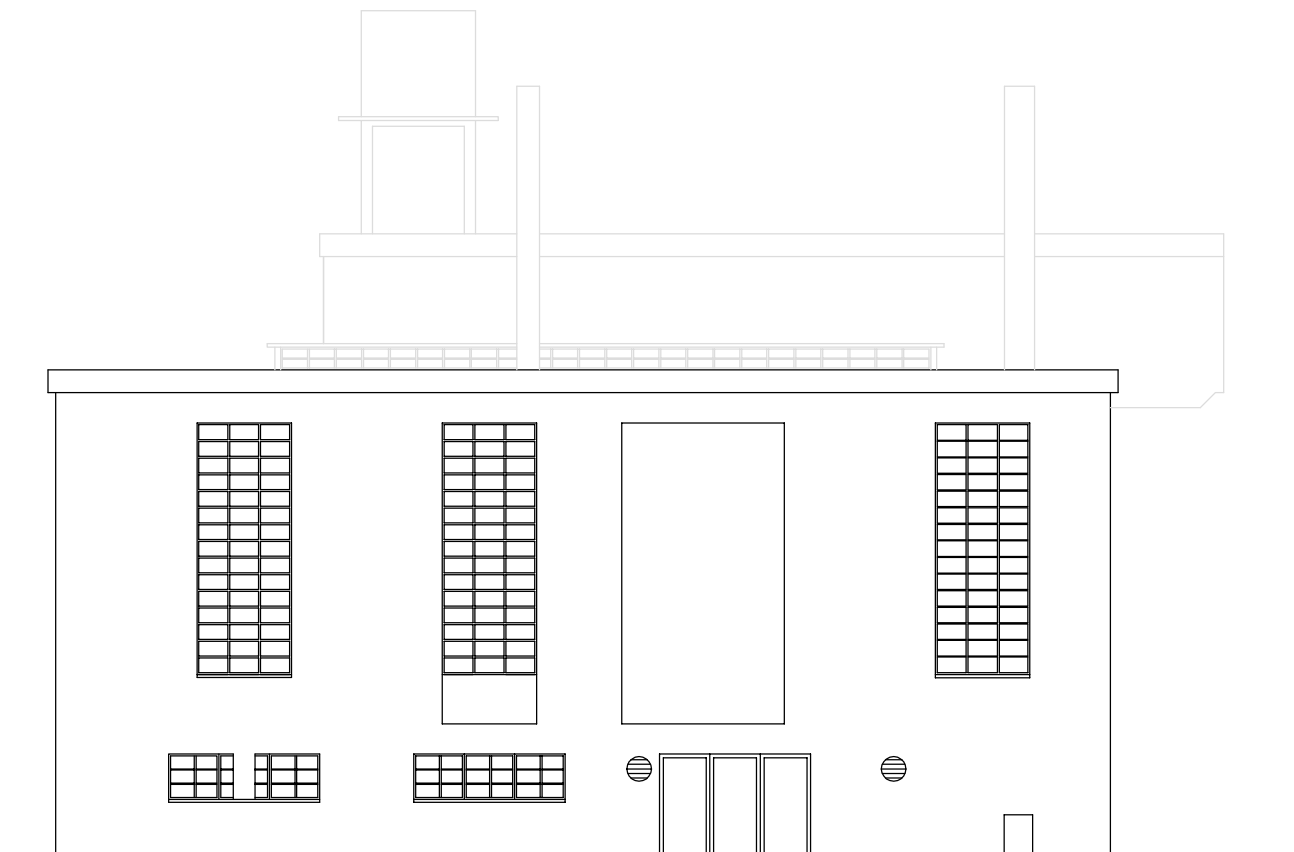

PLANTA PRIMERA
superfície construïda=401,05m2

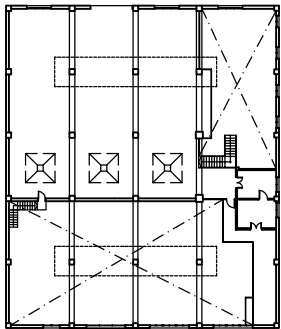
AJUNTAMENT DE VILANOVA I LA GELTRÚ			
Ciutat Sostenible i Participació Servei de Projectes Urbanístics i Paisatge			
PROJECTE:			PROJECTE EXECUTIU
ESPAI PIRELLI (edifici de les calderes)			0901
ARQUITECTE:		DATA:	NORD:
JORDI MIRALLES I TINTORÉ		AGOST 2009	
SITUACIÓ:	DIBUIXAT	PLANOL I ESCALA:	Nº PLANOL
PARC DE BAIX-A-MAR	FRANCESC PUIG I VEA BELEN GARCIA QUIRONES	PLANTA NIVELL 1 ESTAT ACTUAL	1/200 2

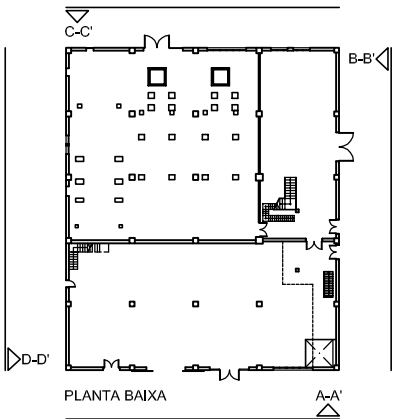
ALÇAT A-A' SUR

ALÇAT C-C' NORD

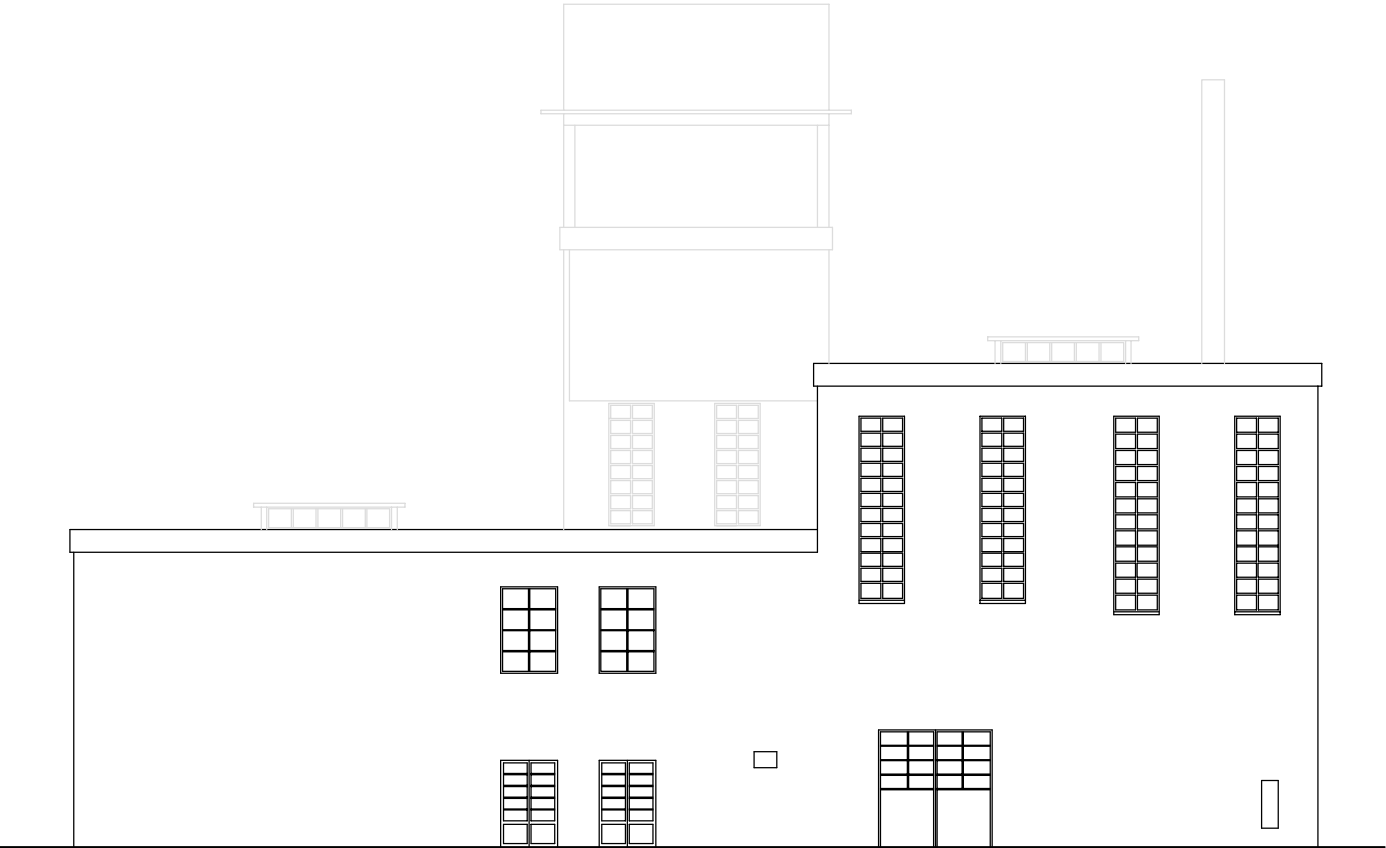

PLANTA NIVELL 1

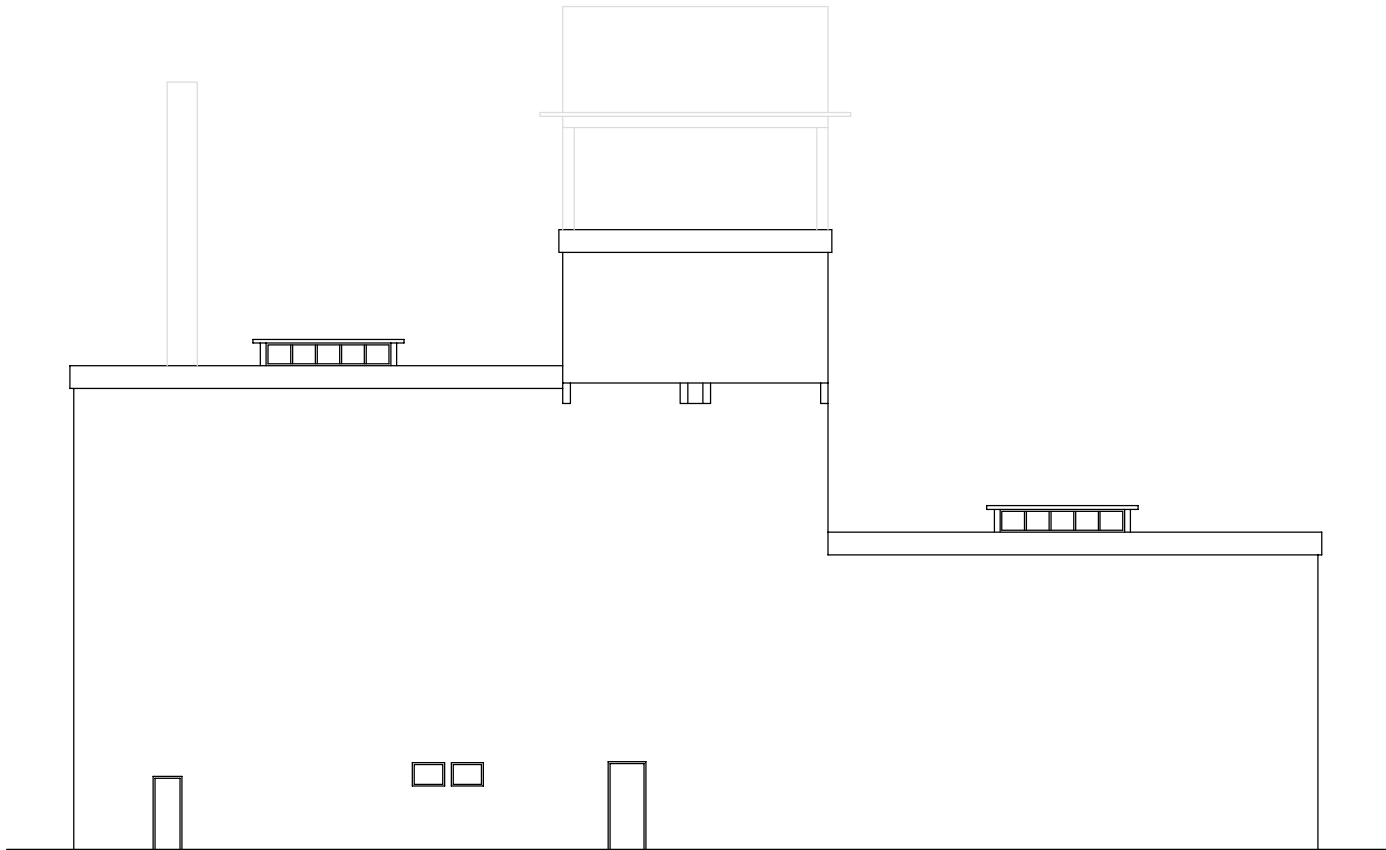

PLANTA BAIXA

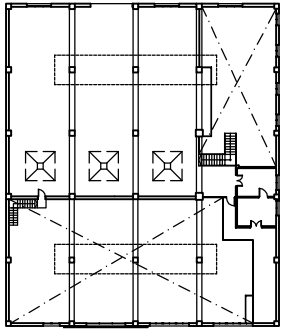
AJUNTAMENT DE VILANOVA I LA GELTRÚ			
Ciutat Sostenible i Participació Servei de Projectes Urbanístics i Paisatge			
PROJECTE:		PROJECTE EXECUTIU	
ESPAI PIRELLI (edifici de les calderes)		0901	
ARQUITECTE:		DATA:	
JORDI MIRALLES I TINTORÉ		AGOST 2009	
SITUACIÓ:		PLANOL I ESCALA:	
PARC DE BAIX-A-MAR		ALÇAT A-A' ESTAT ACTUAL ALÇAT C-C' ESTAT ACTUAL 1/200	
DIBUIXAT:		Nº PLANOL:	
FRANCESC PUIG I VEA		3	

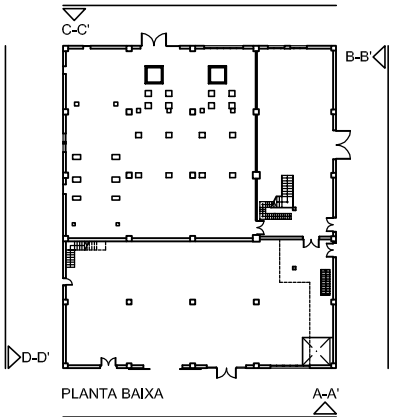
ALÇAT B-B' EST

ALÇAT D-D' OUEST

PLANTA NIVELL 1

PLANTA BAIXA

AJUNTAMENT DE VILANOVA I LA GELTRÚ			
Ciutat Sostenible i Participació Servei de Projectes Urbanístics i Paisatge			
PROJECTE:		PROJECTE EXECUTIU	
ESPAI PIRELLI (edifici de les calderes)		0901	
ARQUITECTE:		DATA:	
JORDI MIRALLES I TINTORÉ		AGOST 2009	
SITUACIÓ:		PLANOL I ESCALA:	
PARC DE BAIX-A-MAR		ALÇAT B-B' ESTAT ACTUAL ALÇAT D-D' ESTAT ACTUAL 1/200	
DIBUIXAT:		Nº PLANOL:	
FRANCESC PUIG I VEA		4	

Annex 6. Estat actual de l'edifici de calderes de la fàbrica Pirelli

Espai del dipòsit vertical, en la proposta de recobrament, l'espai de benvinguda a les instal·lacions.

Encara allotja maquinària, eines i materials emprats a la fàbrica.

El conducte de la segon de les xemeneies de l'edifici

Dipòsit de combustibles de la planta segona. Actualment, no allotja els dipòsits originals.

Aquestes imatges i més en el llapis de memòria adjunt.
Carpeta: *fotografies interior*

Estructures de maons per les calderes a la sala de calderes. A la dreta, una de les xemeneies exteriors

**RECUPERAMENT DE L'EDIFICI DE CALDERES
DE L'ANTIGA FÀBRICA PIRELLI
NOU ÚS DEL PATRIMONI INDUSTRIAL CATALÀ**

BON DIA! SÓC UN ALUMNE DE 2n DE BATXILLERAT
DE L'INS F.X. LLUCH I RAPECAS A LA RECERCA
D'UN NOU ESPAI PER VILANOVA I LA GELTRÚ.
AQUEST TREBALL DE RECERCA PREN COM A OBJECTIU TROBAR UNA
NOVA UTILITAT A L'EDIFICI DE CALDERES DE LA FÀBRICA PIRELLI

Edifici de calderes de l'antiga fàbrica Pirelli, al
Parc de Baix a Mar(en desús des de 2002)

1. FRANJA D'EDAT: 12-29 30-44 45-60 +60
2. SI TENIU FILLS, DE QUINA EDAT? -14 14-18 19-25 +25

3. EN QUÈ CONVERTIRIÉS AQUEST ESPAI? Pots triar-ne fins a 3 (marcant-les amb una X)

☐	CENTRE CÍVIC MAR (noves instal·lacions. Actualment, situat al Passeig Marítim, 73)
☐	BIBLIOTECA del Barri de Mar: espai d'estudi i coneixement
☐	CENTRE EDUCATIU D'ACTIVITATS EXTRAESCOLARS: escola de teatre, música, art, tecnologia...
☐	INSTAL·LACIONS ESPORTIVES: gimnàs
☐	ESPAI POLIVALENT: per activitats teatrals, musicals, projeccions, reunions, presentacions...
☐	MUSEU: exposició permanent sobre la Pirelli + exposicions temporals
☐	ALTRES:

4. EN RELACIÓ A LA FAÇANA DE L'EDIFICI...

☐	Cal conservar l'essència industrial i històrica	☐	Renovació i modernització són les millors opcions

	EDAT	FILLS/ES I EDATS					EN QUÈ CONVERTIRIES L'EDIFICI?							EN RELACIÓ A L'EXTERIOR...	
		No	-14	14-18	19-25	+25	Centre Cívic Mar	Biblioteca	Espai Polivalent	Museu	Centre Educatiu d'Activitats Extraescolars	Instal·lacions Esportives	Altres	Conservar	Renovar
1	12-29	X							X			X	Streetworkout		X
2	12-29	X						X						X	
3	12-29	X								X				X	
4	12-29	X						X		X		X		X	
5	12-29	X							X		X	X			X
6	12-29	X							X		X			X	
7	12-29	X							X		X			X	
8	12-29	X							X	X	X			X	
9	12-29	X					X	X	X					X	
10	12-29	X					X	X	X						X
11	12-29	X							X	X				X	
12	12-29	X						X			X	X			X
13	12-29	X							X					X	
14	12-29	X									X			X	
15	12-29	X							X				Discoteca	X	
16	12-29	X											Bar	X	
17	12-29	X					X	X	X					X	
18	12-29	X						X				X			X
19	12-29	X							X					X	
20	12-29	X						X		X				X	
21	12-29	X							X	X					X
22	12-29	X						X	X						X
23	12-29	X						X	X		X				X
24	12-29	X								X				X	
25	12-29	X						X			X	X			X
26	12-29	X								X				X	
27	12-29	X					X	X	X					X	
28	12-29	X							X					X	
29	12-29	X						X	X		X				X
30	12-29	X						X	X					X	
31	12-29	X						X						X	
32	12-29	X						X							X
33	12-29	X							X				Discoteca	X	
34	12-29	X										X			X
35	12-29	X							X						X
36	12-29	X									X				X
37	12-29	X									X			X	
38	12-29	X											Espai Jove		X
39	12-29	X							X						X
40	12-29	X							X						X
41	12-29	X						X						X	

42	12-29	X							X	X					X	
43	12-29	X						X	X	X					X	
44	12-29	X										X			X	
45	12-29	X						X	X							X
46	12-29	X								X	X	X			X	
47	12-29	X										X			X	
48	12-29	X								X	X				X	
49	12-29	X							X		X	X			X	
50	12-29	X						X								X
51	12-29	X								X					X	
52	12-29	X							X	X					X	
53	12-29	X						X			X	X			X	
54	12-29	X							X			X	X		X	
55	12-29	X							X	X	X				X	
56	12-29	X								X	X					X
57	12-29	X												Discoteca	X	
58	12-29	X							X		X	X			X	
59	12-29	X								X					X	
60	12-29	X								X	X	X			X	
61	12-29	X							X	X	X					X
62	12-29	X										X			X	
63	12-29	X								X					X	
64	12-29	X								X					X	
65	12-29		X						X	X	X				X	
66	12-29	X								X	X	X			X	
67	12-29	X						X	X	X					X	
68	12-29	X								X		X	X		X	
69	12-29	X								X			X			X
70	12-29	X							X	X				Discoteca	X	
71	12-29	X							X			X			X	
72	12-29	X									X				X	
73	12-29	X								X		X				X
74	12-29	X						X					X		X	
75	12-29	X									X				X	
76	12-29	X							X	X				Streetworkout		X
77	12-29	X						X							X	
78	12-29	X							X			X				X
79	12-29	X							X				X		X	
80	12-29		X					X		X			X		X	
81	12-29	X							X				X			X
82	12-29	X							X				X			X
83	12-29	X						X			X	X			X	
84	12-29	X							X		X	X				X
85	12-29	X								X		X				X
86	12-29	X							X	X					X	
87	12-29	X							X			X				X
88	12-29		X							X		X				X
89	12-29	X										X	X			X
90	12-29	X							X		X				X	
91	12-29	X						X		X			X		X	
92	12-29	X						X	X				X		X	
93	12-29	X							X	X						X
94	12-29	X							X				X			X

95	12-29	X						X			X	Discoteca		X
96	30-44			X			X	X	X				X	
97	30-44		X				X		X		X		X	
98	30-44			X			X		X				X	
99	30-44			X				X	X		X		X	
100	30-44			X				X	X				X	
101	30-44		X				X	X	X				X	
102	30-44		X				X		X		X			X
103	30-44		X					X			X		X	
104	30-44			X			X	X	X				X	
105	30-44		X					X					X	
106	30-44		X					X	X		X		X	
107	30-44		X				X	X	X				X	
108	30-44			X				X	X				X	
109	30-44		X					X	X		X		X	
110	30-44	X						X	X			X	X	
111	30-44		X					X			X			X
112	30-44	X					X	X	X				X	
113	30-44		X					X			X		Llar d'infants	X
114	30-44			X				X						X
115	30-44			X						X			X	
116	30-44			X			X	X	X				X	
117	30-44		X								X		X	
118	30-44		X							X			X	
119	30-44		X						X		X		X	
120	30-44		X									X	X	
121	30-44	X						X		X			X	
122	30-44		X					X	X		X		X	
123	30-44					X		X		X			X	
124	30-44			X				X	X		X		X	
125	30-44		X					X		X	X		X	
126	30-44	X					X	X			X		X	
127	30-44		X					X	X		X		X	
128	30-44		X						X		X	X	X	
129	30-44		X						X		X	X	X	
130	30-44	X					X	X					X	
131	30-44			X				X	X		X			X
132	30-44		X					X	X			X	X	
133	30-44		X				X					X	X	
134	30-44		X				X	X					X	
135	30-44			X			X		X		X		X	
136	30-44			X			X	X	X					X
137	30-44		X				X				X		X	
138	30-44		X				X		X			X	X	
139	30-44	X						X	X				X	
140	30-44		X					X	X		X		X	
141	30-44		X					X			X		X	
142	30-44			X				X		X	X		X	
143	30-44		X					X	X		X		X	
144	30-44			X				X		X	X		X	
145	30-44			X				X	X				X	
146	30-44		X					X	X		X			X
147	30-44		X					X	X		X		X	

148	30-44		X				X	X	X				Llar d'infants		X
149	30-44			X			X	X	X						X
150	30-44	X						X	X					X	
151	30-44			X				X	X		X			X	
152	30-44	X						X	X			X			X
153	30-44			X				X		X		X		X	
154	30-44			X					X	X			Restaurant	X	
155	30-44		X					X	X		X			X	
156	45-60					X			X					X	
157	45-60			X					X					X	
158	45-60			X				X	X					X	
159	45-60			X			X	X	X					X	
160	45-60				X		X	X	X						X
161	45-60					X	X	X	X					X	
162	45-60			X				X	X		X			X	
163	45-60				X		X	X	X					X	
164	45-60				X		X		X				Restaurant		X
165	45-60			X					X					X	
166	45-60				X		X							X	
167	45-60		X				X								X
168	45-60			X					X					X	
169	45-60			X										X	
170	45-60			X				X	X						X
171	45-60				X		X	X				X		X	
172	45-60				X			X	X	X				X	
173	45-60		X					X						X	
174	45-60					X	X	X		X				X	
175	45-60		X				X								X
176	45-60		X					X							X
177	45-60		X					X						X	
178	45-60			X			X	X				X		X	
179	45-60			X				X			X				X
180	45-60			X			X	X						X	
181	45-60			X					X		X	X		X	
182	45-60			X					X		X	X		X	
183	45-60	X					X	X	X					X	
184	45-60			X					X		X	X		X	
185	45-60	X					X	X	X					X	
186	45-60				X			X	X	X				X	
187	45-60				X			X	X	X				X	
188	45-60			X				X	X		X			X	
189	45-60			X				X	X						X
190	45-60					X	X			X				X	
191	45-60			X				X	X		X				X
192	45-60				X			X	X					X	
193	45-60				X		X	X			X			X	
194	45-60				X				X	X					X
195	45-60			X					X		X	X		X	
196	45-60			X			X				X	X			X
197	45-60				X				X		X	X		X	
198	45-60					X	X						Restaurant		X
199	45-60			X			X	X						X	
200	45-60			X				X				X		X	

201	45-60				X		X	X	X					X	
202	45-60			X				X	X	X				X	
203	45-60			X			X	X			X			X	
204	45-60			X			X	X	X					X	
205	45-60				X		X	X	X					X	
206	45-60			X			X			X		X		X	
207	45-60	X					X				X	X		X	
208	45-60				X			X	X			X		X	
209	45-60				X			X	X					X	
210	45-60			X				X	X	X				X	
211	45-60				X		X	X	X					X	
212	45-60				X				X	X		X		X	
213	45-60			X			X	X	X					X	
214	45-60		X						X	X	X			X	
215	45-60				X					X	X	X			X
216	+60	X									X			X	
217	+60					X			X					X	
218	+60	X					X				X	X			X
219	+60	X									X			X	
220	+60					X	X		X	X				X	
221	+60					X	X		X				Casal d'avis	X	
222	+60					X	X		X	X				X	
223	+60	X					X		X	X				X	
224	+60	X									X				X
225	+60					X	X						Casal d'avis	X	
226	+60					X	X			X			Casal d'avis	X	
227	+60	X					X	X	X					X	
228	+60					X			X					X	
229	+60					X	X	X	X					X	
230	+60					X	X	X						X	
231	+60					X	X							X	
232	+60					X							Cinema		X
233	+60	X					X		X		X			X	
234	+60				X			X				X		X	
235	+60					X			X		X	X		X	
236	+60				X		X		X	X				X	
237	+60					X			X	X	X			X	
238	+60					X		X	X		X			X	
239	+60					X				X	X	X		X	
240	+60					X		X	X		X			X	
241	+60				X			X	X			X		X	
242	+60					X	X		X	X				X	
243	+60					X	X		X					X	
244	+60	X					X		X	X					X
245	+60					X	X			X				X	
246	+60	X					X	X		X				X	
247	+60					X	X	X		X				X	
248	+60					X	X			X			Casal d'avis	X	
249	+60					X	X	X						X	
250	+60					X	X	X		X				X	
		112	40	47	22	29	81	131	141	64	84	55	19	189	61

ANNEX 8. Edifici de calderes de la fàbrica Pirelli, proposta de recobrament

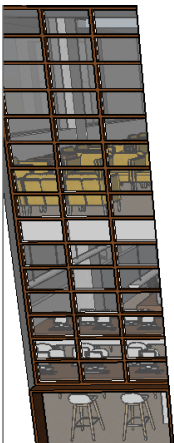
Disseny digital complet en el llapis de memòria adjunt: *Edifici de calderes de la fàbrica Pirelli, Proposta de Recobrament* (disponible en format SketchUp (.skp) i AutoCAD (.dwg))

BIBLIOTECA

EXTERIOR DE L'EDIFICI

